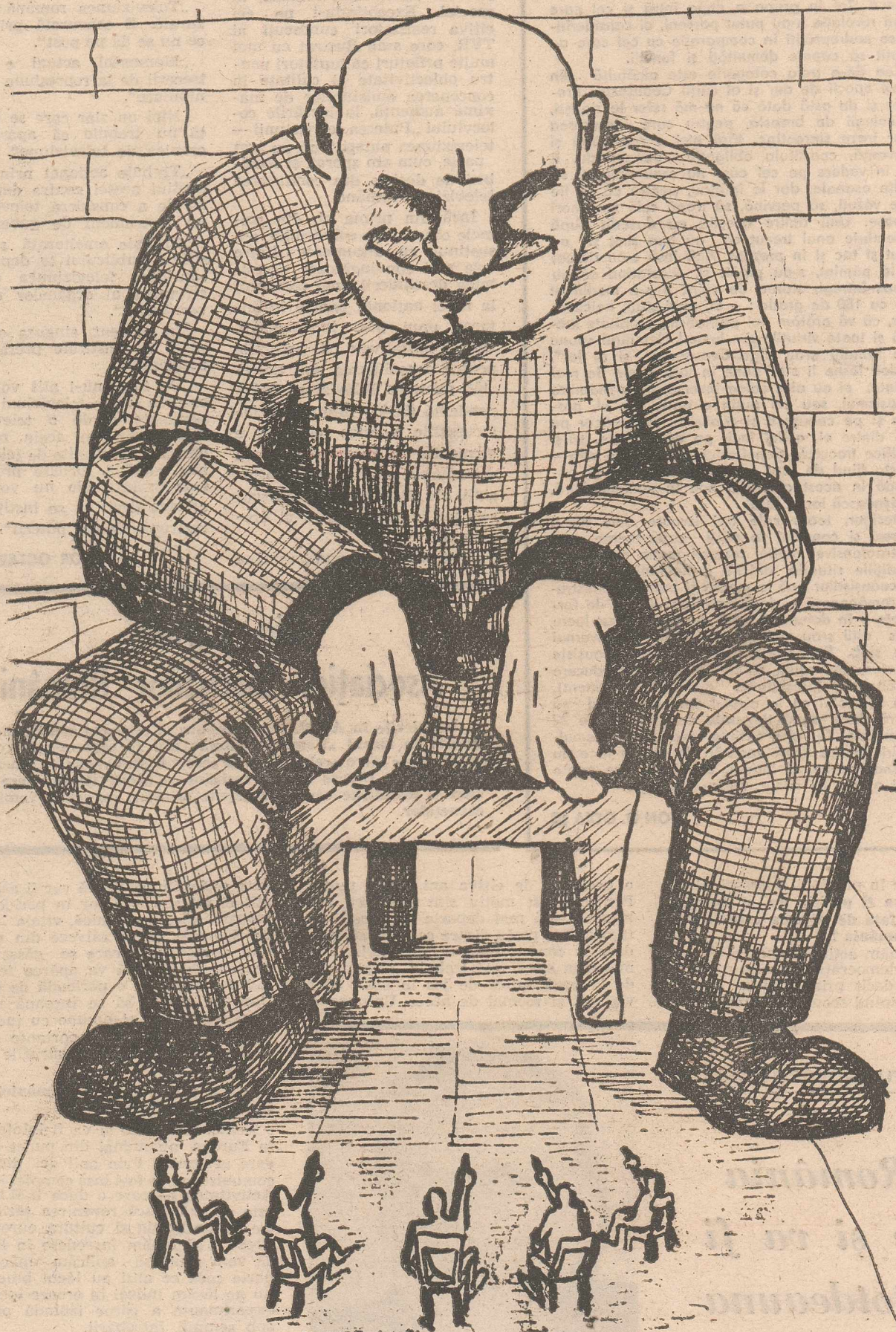


Toți vor
să ajungă
în rai,
dar nimeni
nu vrea să moară

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL
DE OPINIE,
POLITIC,
SOCIAL ȘI
CULTURAL
● fondat 1911

● Anul I ● Nr. 39 ● Miercuri 26 septembrie ●



Mai bine în boxă, decât magistrat
Decît acuzator, mai bine acuzat

Timișoara:

Disperarea din decembrie

pagina 3

Nu mințiți
poporul
cu telecolorul!

paginile 4-5

Alexandru
Torjescu
caută un sponsor

pagina 7

Agencia
de escroci –
RETAR

pagina 7

Cursul dolarului,
mai ales
cînd n-ai dolari

pagina 13

Orî de cite ori, în aceste zile de tensiune, cineva încearcă să-va zgîndăre cu o vorbă rea, și dacă vede că nu reușește să-va impresioneze, caută să-va vîre cuțitul și mai adînc în rană și, dacă nici așa nu-i dați nici o atenție, vă atacă în chipul cel mai josnic

SENINĂTATE

cu puțință, vă propun să-va aduceți aminte o imagine pe care nu se poate să n-o fi zărit măcar o dată: aceea a unui cioban pe coama unui deal cu iarbă grasă înconjurat

de oi, și care neștiind și nesinchisindu-se de vînzoleala celor de jos, de schimbarea guvernelor, de facerea și desfacerea împărățiilor, privește la imensitatea cerului și trece liniștit prin anotimpuri, ca un zeu atotputernic.

GEORGE ARION ■

Trei izvoare și trei părți constitutive ale contraofensivei ceaușiste

Cu imensa majoritate a ceaușistilor lucrurile sînt clare, ei s-au făcut fesenști și, ca atare, și-au menținut posturile și privilegiile, astfel că la noi, ca regulă, generală, au acum pîinea și cuțitul tot cei care le-au avut și mai înainte. Totuși, unii dintre nomenclaturistii vechiului regim au fost înlăturați. Aceștia au trecut în ultimul timp la o contraofensivă foarte puternică și foarte bine organizată, cu scopul de a recîștiga terenul pierdut. Cine sînt aceștia?

Primul grup îl formează virfurile: membrii clanului, politicienii din primul eșalon, începînd cu foștii membri ai Comitetului Politic Executiv, alți înalți demnitari, care fie au fost arestați și deferiți justiției, fie au fost înlăturați din funcții, pierzîndu-și pozițiile și avantajele. La început au fost speriați, s-au temut pentru viața lor („tremur viața me”), s-au recunoscut vinovați, au fost bucuroși că au scăpat doar cu puscăria (cazul „celor patru”: Mănescu, Bobu, Dincă, Postelnicu). Dacă or fi fost judecați atunci și ceilalți, toți or fi făcut la fel. Însă vremea a trecut, rănile s-au cicatrizat, lumea a început să mai uite și, mai ales, au ieșit la iveală o mulțime de slăbiciuni ale noului regim, o mulțime de fisuri în mecanismul politic și de justiție. Or, dacă sînt găuri, de ce să nu se încerce evadarea prin ele? Și iată-i pe membrii clanului și pe foștii demnitari trecînd la contraofensivă. Nu, ei n-au făcut decît bine țării, au fost cei mai valoroși și mai de treabă oameni, judecarea ori doar înlăturarea lor din funcții este o greșeală și un abuz. Nici cea mai mică idee despre legile și logica revoluției, care, dacă vrea să-și merite numele, merge drept la țintă, măsurînd cu alte unități de măsură decît cele obișnuite. Și iată-ne martorii unor fenomene la care nu ne-am fi gândit absolut deloc. Mai întîi, atacul, foarte bine dirijat, asupra procurorului general al României. Campania de denigrare și compromitere a celui căruia i-a fost incredintată pîzirea legilor în țara noastră are scopul clar de a submina fundamentarea juridică a arestării și judecării foștilor potențiali. În cazul cînd actuala conducere a României ar comite greșeala de a face inițiatorilor campaniei pe plac și a-l înlocui pe procurorul general, mafia fostelor virfuri ceaușiste ar trece la acțiuni de și mai mare anvergură. Un alt fenomen stupefiant îl formează prezentarea în cea mai favorabilă lumină a membrilor familiei Ceaușescu, unii dintre aceștia ajungînd pur și simplu vedete, eliberarea citorva din ei, opărea asiduă a altor stilpi ai fostului regim, totul depășînd orice margini ale ridicolului și bunului simț prin compararea unei inculpat cepeexist cu ... Soljenitin! În felul acesta, cei peste 20 de milioane de români umiliți și obidiți de comunism și de ceaușism se văd umiliți încă o dată și amenințați cu o nouă osîndă.

Al doilea izvor al contraofensivei ceaușiste

(și parte alcătuitoare a ei) se situează la nivel mediu și îl constituie „nedreptățiții”, nemulțumiri, nerealizații. În primul rînd, diferite categorii de „foști”: securiștii care și-au pierdut posturile (fiind lăsați la vatră sau pensionați), foștii de cei care și le-au menținut; foștii activiști de partid, care s-au văzut nevoiți să treacă la alte munci, din cele utile societății, dar mult mai slab plătite; primarii și directorii care au fost înlocuiți; foștii salariați ai gospodăriei de partid care n-au fost menținuți de succesori ș.a.m.d. Tot în grupa a doua intră și cei care după revoluție n-au putut parveni, ei considerîndu-se nedreptățiți în comparație cu cei care au izbutit să capete demnități și funcții.

Cea de-a treia categorie este alcătuită din barzii epocii de aur și ai curții Ceaușescu. Precizez și de astă dată că nu mă refer la ziaristi, la colegii de breaslă, pentru care inserarea unor fraze stereotipe, fără nici o rezonanță și relevanță, constituia obligația de serviciu. Ii am în vedere pe cei care nu erau obligați să înalte osanale, dar le înălțau, pentru că să fie bine văzuți, să parvină, să tragă cele mai mari foloase. Unii dintre aceștia au dovedit după decembrie anul trecut că au bun simț și au tăcut și tac și în prezent. Alții însă s-au ridicat de la pămînt, s-au pipăit și, constatînd că au rămas întregi, starea de spirit li s-a modificat iute cu 180 de grade: — Ei, apoi stați, neicșorilor, că vă arătăm noi patriotism, probitate morală și toate virtuțile din lume! Neputînd spune „Ce bandiți erau alde Ceaușescu și ai lor”, fiindcă lesne li s-ar pune în față odelile de mai înainte, ei au ales calea inversă, de a reabilita ceaușismul, sau cel puțin o parte din el, precum și pe ceaușești și ceaușisti, sau măcar pe unii dintre ei, astfel încît pe de o parte, să-și justifice trecutele genuflexiuni, iar pe de altă — acesta fiind de fapt scopul principal —, să pătrundă în acest chip din nou în nomenclatură, să îșișearcă iar în față.

Desigur, toate cele trei izvoare s-au putut slobozi și constitui în părți componente ale contraofensivei mafiei fostului regim numai în condițiile situației dificile a României, care le dă ceaușistilor apă la moară și pune administrația românească — dezorientată și lipsită de fermitate — în defensivă. Unii au numit acest lucru haos alții s-au mulțumit să spună că guvernul este slab. Promotorii contraofensivei ceaușiste se ferece, de regulă, să critice actuala conducere românească (președinte, guvern, parlament), însă fac totul ca la nivelul omului de rînd să apară dorul după timpurile de dinainte de 22 decembrie. Cu alte cuvinte, exprimarea nemulțumirii pentru unele realități de azi se face nu privind înainte, ci înapoi. Dar înapoi se poate privi numai cu minie, nu cu nostalgie.

ION D. GOIA ■

Puterea televiziunii — televiziunea puterii

În zilele de 21, 22 și 23 septembrie la Hotelul „Orizont” din Predeal s-au desfășurat lucrările primului colocviiu profesional al Asociației Ziariștilor Români. Trebuie să marcăm de la început faptul că participarea a fost pe cît de numeroasă, pe atît de semnificativă. Ideile aduse în discuție au definit puterile televiziunii, în general, și statutul televiziunii române, în special. Exceptîndu-i pe cei cîțiva realizatori cunoscuți ai TVR, care s-au ilustrat cu mai multe prilejuri ca luptători pentru obiectivitate și calitate în conceperea emisiunilor de maximă audiență, la lucrările colocviiului „Puterea televiziunii — televiziunea puterii” nu au luat parte, cum am sperat, și membrii de decizie din conducerea televiziunii române.

Încă din prima zi, din primele ceasuri ale colocviiului, s-a susținut cu argumente dintre cele mai convingătoare necesitatea deschiderii unei campanii la nivel național pentru înființarea unui post independent. Dacă inițiativele și acțiunile pentru consolidarea noii Societăți pentru o Televiziune Independentă (SOTT) interesează intervențiile noastre viitoare, e momentul să însemnăm cîteva din spusele, cu valoare de principii, ale gazetarilor specializați sau nu în comentariul și cronica tv:

„Viitorul televiziunii române

TUDOR OCTAVIAN ■

Din partea Asociației Ziariștilor Români

Inscrierile în A.Z.R. (care trebuie să respecte precizările publicate în ziarul „România liberă” din 14 septembrie a.a.) — se fac zilnic între orele 10—15 la secretariatul revistei „Flacăra”. Piața Presei Libere nr. 1. Precizăm că taxele de înscriere pre-cum și cotizațiile vor fi percepute ulterior, cu ocazia înmînării carnetelor.

Doru Novacovici este secretarul general al Uniunii Mondiale a Românilor Liberi. S-a născut la 20 noiembrie 1933 la București. Autor al volumului memorialistic intitulat „În România după gratii”, apărut la München (1983), cartea urmează să fie editată în curînd și în țara noastră. Ea constituie un rechizitoriu sever împotriva mijloacelor comuniste de reprimare din România, culminînd cu acțiunile criminale ale securității din perioada 1959—1964, ani între care autorul a executat o parte din pedeapsa de 10 ani muncă silnică, în închisori și lagăre de exterminare. Din 1978 a luat drumul exilului, stabilîndu-se în Franța, lucrînd ca inginer expert în construcții în cadrul Administrației municipale.

— Domnule Doru Novacovici, cînd s-a înființat Uniunea Mondială a Românilor Liberi, de către cine și cu ce scop?

— Ea s-a constituit ca urmare a primului Congres Mondial al Românilor Liberi din mai 1984. Pregătirea Congresului a durat aproape patru ani. Alegerile au fost libere și cu vot secret. Au participat reprezentanții filialelor din peste 20 de țări. Scopul: înlăturarea dictaturii comuniste, libertate și democrație pluralistă pentru poporul român. Luptăm întotdeauna pentru ceva pozitiv. Nu sîntem un partid politic și în rîndurile noastre pot intra românii de pretutîndeni, indiferent de apartenența lor politică.

— De curînd a avut loc la Păltiniș o întîlnire a membrilor U.M.R.L. din România. Ce ne puteți spune despre aceasta?

— Este vorba de Conferința președinților de filiale din România, respectiv din 26 de localități dintre care una intr-o comună, în Grințiești, județul Neamț. Scopul a fost cunoașterea oamenilor din diferite filiale, a reprezen-

tanților care în prealabil fuseseră aleși.

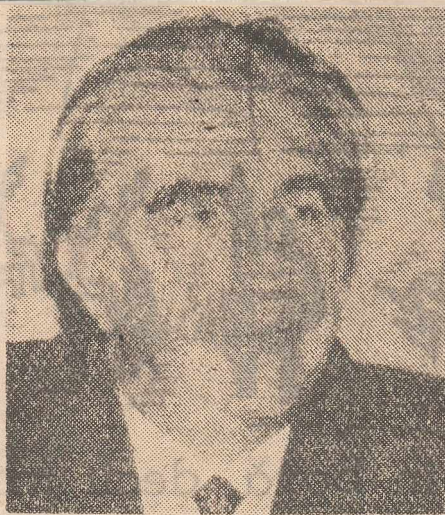
— Care va fi poziția dv. și implicit a U.M.R.L. față de situația actuală politică din România?

— Continuăm acțiunea noastră pentru libertate și democrație care nu poate fi consolidată decît prin pîrghia economică. Dar, ținînd seamă de situația ac-

o perioadă de cîțiva ani, cel puțin. Pentru acest motiv sînt optimist, rămînd însă mai departe cu conștiința trează. Fac parte dintre cei care se gîndesc la consolidarea democrației. Democrația adevărată trebuie organizată de la bază, adică de jos în sus. Sînt vigilenți și tocmai de aceea Uniunea a

Doru Novacovici

„România este și va fi întotdeauna în Europa”



tuală, vom propune modificări de bază în documentele Uniunii (declarația de principii, activitățile românilor, statutul) care se vor efectua în 1991 cu prilejul celui de-al treilea Congres, locul lui de desfășurare fiind probabil Parisul.

— Considerați că drumul spre democrație în România va fi parcurs mai rapid, va cunoaște un traseu de durată, sau, poate chiar gîndiți că a ajuns la un punct mort?

— Nu cred că procesul de democratizare din România a ajuns la punctul mort. Eram de la început convins că acest proces e complicat și că va dura

păta astfel încredere că vor fi asigurați atît ei cît și copiii lor în perioada de restructurare economică, vitală pentru ca România să se salveze din marasmul economic în care se găsește. Și aceasta chiar dacă va apărea fenomenul de șomaj pe o perioadă de 6 luni. Deci, va trebui să se înceapă radical cu privatizarea, și anume cu industria grea și alte ramuri importante și nici decum cu restaurantele, barurile și gogșerile.

— Care sînt șansele României de a intra în „casa Europei”?

— România este și va fi întotdeauna în Europa, nu numai din punct de vedere geografic. Prin anii de dictatură comunistă ea a fost însă complet izolată. Activitatea pe care o duce U.M.R.L.-ul este să grăbească revenirea țării noastre la civilizația și cultura europeană. Trebuie să creăm încredere în Europa că vom reuși să aplicăm măcar în parte ceea ce alții au făcut bine și să nu ne lăsăm induși în eroare încercînd experimente a căror izbîndă plutește sub semnul întrebării.

— Care au fost rezultatele convorbirilor dv. cu domnul prim-ministru Petre Roman și cu alți membri ai guvernului?

— Rezultatele au fost fructuoase. Am ajuns la concluzia că democrația a pornit-o în prezent pe un făgaș bun, dar, trebuie să fim mai departe vigilenți. Ne-am gîndit să contribuim cu cadre de consulting și management, făcînd astfel o punte de legătură pentru trecerea la economia de piață. De asemenea ne-am oferit să acordăm sprijin României la Comisia Economică Europeană, acolo unde avem audiență. Și, încă un lucru: ni s-a promis înființarea unui post independent de televiziune care va îmbrăca un caracter comercial, ceea ce va însemna un mare pas înainte pe linia libertății.

ADRIAN MITU ■

La Timișoara, decembrie e tot mai aproape, iar verbele trecutului apropiat revin cu încăpăținare la prezent. **Atunci** se crease cu dibăcie impresia că Timișoara e profund destabilizatoare pentru liniștea țării. Se crează și acum. **Atunci** eram chemați la unitate (de monolit) împotriva acțiunilor diversioniste străine. Sîntem chemați și acum. **Atunci**, „luau atitudine” colectivele telegenice de oameni ai muncii. Iau atitudine și acum. Aceiași. Cineva, un pașnic anonim, un cetățean al țării spuse pe străzile Timișoarei în acel 17 însingurat: „Revoluție ați vrut? Revoluție o să primiți!” Și avea dreptate. Timișorenii li s-a dat o revoluție. Sau mai precis li s-a dat o altă revoluție decît cea pe care o începuseră ei și pe care, cu o sfințită naivitate politică, credeau că, murind, au făcut-o pînă la capăt. O revoluție cu snur, asemenea acelor minunate jucării care, după impetuoasă propulsare pe covorul camerei, revin, printr-o discretă acțiune a snurului, undeva în zona din care au pornit. Formele acestor jucării sînt din cele mai ispititoare, mergînd, datorită unei debordante imaginații creatoare, de la mașinuță pînă la șoricel. Vreau să spun cu asta că, odată cu snurul, apar și diminutivele. Cu o mașină te poți accidenta, cu o mașinuță — nu. Cu o revoluție schimbi din rădăcină structura unei societăți (fie ea și multilateral dezvoltată), cu o revoluție schimbi (mă rog, revolușcă) — nu. Timișorenii au explodat în acel decembrie dincolo de toate calculele imaginabile (azi) ale cutărei agenturi de pro și contra spionaj, au căzut sub gloanțe cînd țara dormea încă liniștită și au realizat în 20 decembrie imposibilul: un organism liber de conducere politică în România — Frontul Democratic Român, care discuta în termeni tranșanți cu primul ministru, cerea demisia pe loc a președintelui și alungarea unui sistem politic de pripas. Înainte de primul semn de trezire națională („trezește Doamne țara!”) la ora la care toate speranțele muriseră și ultima șansă era jucată nebunește, fără nici o carte în mînă, Timișoara era totuși un oraș eliberat, unde revoluția nu numai că izbucnise, dar ingenuncheară deja o bună parte din ceea ce însemna dictatură comunistă.

Și focul continuu din întreprinderi rămînea foc continuu, fără nici o fisură de organizare, și alimentele erau alimente — comerțul lucra în draci — și ordinea era ordine (în 20 se repara stricăciunile pricinuite în 16 și 17 — de cine?), și oamenii erau oameni. Români, maghiari, germani, cehi, sîrbi, țigani.

Luni, 17 septembrie 1990, cuvintele s-au întors. Cu ele, retrăirea, și cu ea

conștientizarea unui trist adevăr: n-am învins. Deocamdată. Sîntem din nou aruncați la margine. Ni se spune o nouă poveste cu spioni, huligani și destabilizări, în timp ce afară e tot mai frig și, pe nesimțite — vorba poetului — aprins promoroacă și clampa. Ai senzația, trăind „fenomenul Timișoara” cu intensitatea mingului din 17 că cineva îți blochează pe nesimțite toate ieșirile, că în jurul focului, care cu suferință și cu sînge a fost aprins cu 9 luni în urmă, se produce un îngheț

că n-avem lumină, pentru că nu se lucrează, pentru că nu sînt cărți, caiete și creioane. Deunăzi, la un chioșc de ziare, un concetățean telespectator arăta cu scîrbă teancul de publicații, spunînd: „Uite domnule unde sînt manualele copiilor noștri!”. Desigur, vînovăția Timișoarei e totală și constituie, inevitabil, și un delict de presă. Mingul din 17 e un răspuns la blocajul de pînă acum. Îndrăznind să spună în aprilie un dureros „Și totuși, nomenclatura...”, Timișoara a fost terfe-

tr-un ritm galopant. Uitînd — cei ce o mențin — că aproximativ aceleași cauze au dus la izbucnirea revoluției din decembrie, că orașul care și-a pus viața într-o luptă ai cărei sorți de izbîndă nici nu se întrezăreau măcar, nu poate reveni la cunoscuta „liniște” cu pumnul în gură. De aceea au vorbit în luna luminărilor aprinse, în fața zecilor de mii de oameni (cine stă să numere într-o arhiplină Piață a Unirii) români din toată țara, numindu-se: Gheorghe Pop (țaran din Săpînța), Daniel Vighi (scriitor), Teodor Stancu (fost deținut politic) ori Horațiu Tudorache (student), Constantin Chipicar (major de armată) ori Harald Zimmerman (ziarist). Nu reproduc întreaga listă, deși, fără îndoială, ea ar configura o sugestivă hartă geografică, socială și politică a celor care nu renunță la adevăr, apărîndu-l cu demnitatea și cu disperarea din decembrie. Cîte ceva a transmis și televiziunea, care, între noi fie vorba, nu prea avea alternative. Trecerea sub tăcere a evenimentului ar fi declanșat un marș de protest. De fapt, adunarea organizată de dinamica Societate „Timișoara” este chiar un protest împotriva ceței, înghețului și tăcerii — fenomene sistematice și acute ale prezentului post — revoluționar. Fenomene agresive. Care, infiltrate discret, ne perturbă metabolismul politic, economic și social, lăsîndu-ne să cădem suav în marasmul dezorganizării, scepticismului și naționalismului ce dă în clocot. Vînovăția Timișoarei e, în cele din urmă aceea că există, pune întrebări, demască ici-colo matrapazlicuri nomenclaturiste, refuză să tacă, refuză să accepte ceața, tresare la amintirea înghețului și nu jînduiește neînghețul. Deci, e incomodă. Prezența lui Marian Munteanu (și el incomod) în acest 17 timișorean e firească. La fel ideile lui care merg pe soluția dialogului, a fermității, a nonviolentei. Ascultînd curatul, dar incisivul apel al Societății „Timișoara” (citit de scriitorul Vasile Popovici — vicepreședintele societății) cei prezenți în Piața Unirii au rememorat coșmarul '89 și au resimțit și mai dureros coșmarul '90. La 9 luni după apogeul represaliilor comuniste, adevărul nu s-a născut încă.

În 17 septembrie, în Piața Unirii din Timișoara cîțiva imblinzitori de cuvinte au încercat să cheme verbele revoluției înapoi ca să le curețe de rugină și să le pună în lucrare. Avem o imensă nevoie de ele acum, cînd zierele (unele, tot cele incomode) sînt nevoite din pricina „administrative” să publice o cantitate tot mai mare de tăcere și cînd din nou decembrie se apropie cu frigul, cu sărăcia, cu apăsarea și cu disperarea lui.

RADU CIOBOTEA ■

Fotografie de LADISLAU GAGYI ■

Disperarea din decembrie



lent, dar temeinic, că toate mecanismele care ar trebui să pună în funcțiune țara încep să stea, că decembrie trecut e transformat, de la o zi la alta, într-o biată destabilizare, într-o diversione timpită, un huliganism ieftin și deci — pentru timișoreni — într-o mare, o covîrșitoare vînovăție. Timișoara e din nou vinovată pentru că nu găsim mîncare și îmbrăcăminte, pentru

lită migălos și tenace, mașinile cu număr de TM răsturnate, întoarse din drum sau — în cel mai bun caz — nereparate la atelierele Service de prin țară, întreprinderile — unele, — blocate de furnizori patrioți care trimiteau telexuri de genul: „Voi cu proclamația, noi cu materialele” — într-un cuvînt „mineriada” la nivel național începută odată cu desprimăvărarea continuă în-

Vizita la redacție, zilele trecute, a domnului senator GUITO JANZEGERS, președintele grupului interparlamentar belgian-român, ne-a prilejuit o foarte scurtă discuție, limitată nemilos de programul extrem de încărcat — al domniei-sale, care, ca vicepreședinte al EUROMIL, s-a întîlnit cu numeroase cadre ale armatei noastre. Cum subiectul pe care ni-l propune este, sper să fiți de acord cu noi, extrem de interesant, ne-am reîntîlnit la Brașov, unde a acordat redacției un scurt interviu.

— Cum am hotărît de comun acord să fim extrem de operativi, vă propun să prezentăm cititorilor noștri activitatea EUROMIL.

— Sub deviza „Cetățeni în uniformă”, această organizație europeană a asociațiilor militare (ale militarilor de carieră, spre exemplu, sau ale soldaților ce își satisfac stagiul militar etc.) are ca scop principal dreptul la asociere. Desigur, în democrație, cetățenii, militarii se bucură de toate drepturile normale, dar prin specificitatea muncii lor, unele din aceste drepturi sînt restrînse. Printre ele, și dreptul la asociere. Creată în 1972, EUROMIL are în prezent organisme consultative pe lângă Consiliul Europei și Biroul Internațional al Muncii și urmărește apărarea intereselor militarilor și familiilor lor atît pe plan național, cît și internațional.

— Care sînt țările care au aderat la EUROMIL?

— În prezent, EUROMIL reunește 15 asociații militare din 9 țări europene: Islanda, Belgia, Țările de Jos, Franța, Germania Federală, Italia, Austria, Danemarca și, de la 1 mai 1990, și Germania de Est. Sperăm ca, în scurt timp, acestora să li se adauge asociațiile din încă două țări: Cehoslovacia și Uniunea So-

vietice. Nu însă și despre România.

— Sper să o pot face în curînd. Și am temeiul să afirm aceasta. Presa străină a scris despre mișcarea de democratizare a armatei române. După o primă vizită în țara dumneavoastră în martie, în cadrul unei delegații parlamentare, cînd discuțiile mele cu militarii români au fost neoficiale, mi s-a întărit convingerea că

este democrația. Vrem să democratizăm armata. Dreptul de asociere este normal; în scurtă vreme vom statuta acest drept. În aceste condiții de dialog, am propus chiar organizarea în România a unui colocvii „Militarii Europei și viitorul Casei Europene”, pe trei teme: Viitorul N.A.T.O., al Pactului de la Varșovia și viitorul armatei. Propunerea a fost primită foarte bine de

română, colocviul ce se va desfășura anul viitor în aprilie, probabil la Brașov.

— A treia dumneavoastră vizită la noi a detaliat programul întîlnirilor din octombrie, în privința cărora sînteți, mi se spune, extrem de optimist și de la care așteptați foarte mult.

— Într-adevăr, noua întîlnire cu domnul Stănculescu mi-a confirmat interesul și bunăvoința domniei-sale. Statutarea constituirii asociațiilor militare dată deja publicității este un pas important. Deși textul publicat mă face să mă gîndesc mai ales la „Comitetele de contact și informare”, care există la noi în toate cazărmiile, comitete constituite în urma alegerilor și cuprinzînd reprezentanți ai tuturor categoriilor de militari, faptul că se vorbește despre asociații ne face să-l privim ca pe un prim pas pe calea de democratizare a armatei române. Am hotărît deja că, în octombrie, va avea loc o întîlnire a președintelui cu asociații din armată, ca și o conferință de presă. „Vrem să fim mine o armată democratică, într-o țară democratică, într-o lume a democrației”, mi-a spus domnul ministru Stănculescu la cea de-a doua întîlnire a noastră. Iar eu consider că întotdeauna cuvintele frumoase deschid calea faptelor frumoase.

Interviu realizat de ROXANA PAICU MANOLESCU ■

Și militarii au dreptul la democrație

vietică, de la care avem deja cereri.

— Contactul cu țările din est este, desigur, recent.

— Da și nu. Acordurile de la Helsinki, măsurile de sporire a securității Europei au facilitat primele contacte cu militarii din est, care ne-au convins de interesul firesc al acestora pentru activitatea noastră ca expresie a propriei dorințe de a se asocia; astfel încît întîlnirile desfășurate după „schimbarea la față a Europei” au putut fi fructuoase.

— Ați vorbit despre cererile Cehoslovaciei și Uniunii So-

in România există un interes real pentru ideea de asociere. A urmat o vizită la sfîrșitul lunii iunie. Din păcate, nici atunci, nici în septembrie, n-am fost solicitat să discut cu nici o asociație românească, deși, la numirea sa ca ministru, domnul Stănculescu a vorbit despre un comitet care să se ocupe de rolul armatei în revoluție, ca și despre Comitetul pentru democratizarea armatei. Am avut însă întîlniri oficiale, am discutat cu domnul ministru Stănculescu, care și-a exprimat interesul privind activitatea noastră. „Direcția în care mergem noi, mi-a spus,

partea română; așa încît, la întoarcere, am luat imediat contact cu președintele EUROMIL. Acesta a fost de acord cu ideea colocviului, amînînd însă data desfășurării sale. Reticențele existente își au cauza în evenimentele din 13-15 iunie. S-a hotărît ca, la sfîrșitul lunii octombrie, să vină în România o delegație a președintelui, care dorește să prezinte militarilor români activitatea organizației și să ia contact cu asociațiile deja existente în armată; de asemenea, delegația își propune să pregătească, împreună cu partea

NU MINȚIȚI POPORUL CU

Avatarurile comerțului cu tv. color

Am devenit pentru câteva zile un veritabil client, amator să cumpăr, cit mai repede posibil, un tv. tip „Cromatic”, de la Magazinul universal Bucur-Obor. Prețul standard: 17.950 lei. Discret, i-am șoptit vânzătoarei Mariana C., de la raionul de specialitate, că îmi crapă buza și-s dispus să dau chiar și 3.000 de lei în plus celui care binevoiește să mă servească peste rind. Adică, fără număr de ordine... Fata m-a privit întâi cu uimire. Îndelung. Apoi, politicoasă și calmă, m-a pus imediat la punct: „...Vă vad, domnule, un om totuși serios. Cum de vă permiteți așa ceva?! N-aș face asta pentru nimic în lume. Vedeți doar că oamenii vin aici cu bilete de ordine, după ani și ani de așteptare. Aaaa, nici nu v-ați înscris în registrul unic! N-aveți nici bon ?!... Dacă nu aveți, domnul meu, faceți o mică cerere, conform modelului afișat alături, vă duceți la Serviciul comercial al I.C.S.-ului nostru, pentru înregistrare și atribuire de număr. Asta-i tot. Iar când vă va veni rindul, vă vom servi fără să dați nici-un leu în plus...”

...Nada mea, iată, nu ținuse. Mi-am cerut scuze și, neavînd de ales, am făcut precum am fost povățuit. Cu toate că nu era joi (ziua consacrată înregistrărilor), șeful serviciului comercial, dl. economist Miron Tentean, m-a primit binevoitor. I-am înmînat cererea și, pe loc mi-a și înregistrat-o cu nr. 7605/1990. Am primit bonul semnat și parafat.

— Cam cînd îmi va veni rîndul ? am întrebat.

— Peste un an doi... S-ar putea și mai devreme. Depinde de onorarea comenzilor de către furnizori. Deci răbdare. Abia sîntem la nr. 5400 în privința livrărilor de tv. color indigene. Pentru celelalte tipuri de televizoare sînt anunțați cumpărătorii înscrisi pînă la nr. 6.200 inclusiv.

— De aflat cum aflăm că ne-a venit rîndul ?

— Vă anunțăm telefonic. Sau prin carte poștală.

— Nu s-ar putea scurta timpul de așteptare ?

— E o problemă care ne frîmîntă destul de serios. Împreună cu directorul comercial al I.C.S. Bucur-Obor, dl. economist Marian Bogdan, am sugerat forurilor comerciale superioare să liberalizăm vânzarea televizoarelor color provenite din import. Mai ales a celor purtînd marca „Sony” și „Panasonic”, care costă între 39.000—55.000 lei și, evi-

dent, sînt mai greu accesibile masei de cumpărători. Preconizăm ca, fără să mai aștepte ani de zile, solicitantul să-și poată ridica pe loc, imediat, televizorul dorit. Prin aceasta, clienții vor fi mai prompt satisfăcuți, spațiile de depozitare vor fi mai repede eliberate. Se pare că propunerea noastră a și găsit teren fertil.

— Totuși, bătaia cea mare e pe producția indigenă...

— Sigur că da. Pentru că și televizoarele noastre sînt aproape la fel de bune și mult mai ieftine. În acest caz însă cum cererea e mult mai mare decît oferta, n-avem deocamdată altă soluție decît să le desfacem în continuare pe baza unei ordini prestabilite.

— Apropo, nu vi se pare

Televizoare color în trei timpi

1. E BINE

De la Direcția Comercială Județeană Timiș, televizoarele color se vîd abstract și nebulos. Există o repartitie de 3240 bucăți din import. Plus un anumit număr (nu se știe exact) de televizoare color românești. Oricum, nu repartitia (emanație a dictaturii în economie) contează, ci stocul existent. Stocul existent e zero, fiindcă — nu-i așa ? — de unde stoc dacă nu e mar-

prioritate. A verificat și Primăria municipiului.

— Și ?

— Și nimic. Totul a ieșit foarte bine.

3. E CA ÎNAINTE

Televizoarele color se vîd în Timișoara la un singur magazin: „Electrocasnică”. Proaspăt controlat de primărie, șeful magazinului domnul Dumitru Panait, mă informează și el corect și prudent: Aici totul e în regulă, după cum s-a și constatat.

Într-adevăr, nu există, pînă acum, decît 23 de priorități. Cîteva oficiale: Arhiepiscopia din Caransebeș, Mișcarea Ecologistă din Timișoara, I.P.L.,

Zimbetul

Angelei Similea

e mai plăcut pe un televizor color

În marea listă a produselor de larg consum, foarte căutate pe piața românească, televizorul color ocupă un loc aparte, datorită atît procesului de fabricație îngreunat de importul unor componente, cît și de modul (controversat) de distribuție către populație. O voce înțeleaptă ar spune că fără T.V. color putem trăi, dar fără pîine și carne, nu ! În realitate (nu este un secret) cererea de aparate color este imensă, aproape un milion, iar posibilitățile întreprinderii Electronica sînt reduse. De la începutul acestui an și pînă în luna septembrie s-au livrat pe piață 270.609 televizoare, din care 41.577 bucăți sînt color. Exportul de televizoare color a fost oprit după Revoluție, în prezent „se fac exporturi alb-negru” în Olanda, Grecia, Cehoslovacia și Germania.

Sistemul de livrare a rămas același: birocratic. Cotele de producție vin de la Ministerul Comerțului prin Centrala respectivă, iar contractele se fac centralizat pe luni și trimestre.

Televizorul este un aparat care înghite peste o mie de componente și, fără exagerări, poate fi considerat oglinda unei industrii. Oglindile industriei românești (respectînd comparația) sînt: „Cromatic” (17.950 lei), „Telecolor” (14.400 lei) și „Elcrom” (12.900 lei). Nu știm cum vor fi aplicate în practică ultimele hotărîri guvernamentale cu privire la autonomia întreprinderilor, dar Electronica rămîne în prezent o unitate fără cont valutar, care așteaptă subvenții din partea statului pentru a cumpăra tuburi cinescopice din Germania, Cehoslovacia, Polonia. Un tub costă 100 de dolari. Deci, mărirea producției ar implica creșterea volumului de tuburi cumpărate. Dar de unde atîta valută ? Cine să dea acești bani ? Tot statul ? O asimilare a tubului este exclusă: fabrica de acest gen ar costa un miliard de unități monetare (500 milioane de dolari plus 500 milioane de lei). O groază de bani ! Mărirea producției pare să fie o utopie, chiar dacă — așa cum ne asigură directorul tehnic, domnul Radu Pițigoi — anul viitor se vor produce trei T.V. color la un alb-negru. Ce-și mai dorește domnul director ? Contracte ferme, tehnologizarea întreprinderii, o concurență internă... și încheierea unui contract cu firma sud-coreeană „Gold Star”. În țările puternic dezvoltate firmele în domeniu își permit să iasă pe piață cu 2 sau 3 modele de tuburi cinescopice în decurs de un an. Degeaba poți cumpăra o licență dacă nu ești în stare s-o duci mai departe. „Ecuatia” pe care trebuie s-o rezolve conducerea întreprinderii Electronica este aprovizionarea tehnico-materială. Nu este un caz singular în peisa-

● Conducerea întreprinderii de profil din Complexul PIPERA se justifică și nu există piese de schimb, ansamble și subansamble pentru T.V. color. ● Pentru un T.V. color se dau peșcheș 5.000 de lei și nici atunci nu e sigur că-l vei avea la data și ziua promisă. ● Televizoarele color din Japonia și U.R.S.S. sînt exagerat de scumpe, cu 10.000—15.000 lei peste echivalentul de schimb al dolarului cu leu ori rubla. ● La numărul exorbitant de mare de cereri pentru televizoare color, rămîne o singură șansă: tot „negru strălucitor”. ● Așteptăm, cu drag, posturile T.V. particulare ale domnilor Ion Tîlăc și Ion Hău. ● Medicii oftalmologi fac o adevărată campanie împotriva televizoarelor color. Imaginea alb-negru este mai înăstitoare ochilor decît decît imaginea policoloră și percutantă. ● Ce ne rămîne de făcut ? Să rămînem la ale noastre televizoare alb-negru ! ● Dacă ar fi suficiente televizoare color nu s-ar ajunge la acest balamuc național. ● De la ce „nivel” se dau aprobările pentru televizoarele color ? ● În concepția unor semeni de-ai noștri contează aspectul: dacă ave m ori nu avem mașina, dacă avem sau n-avem televizor color și video. Numărul cărților nu intră la socoteală. ● Cînd vom depăși Albania cu numărul de televizoare la mîla de locuitori ?

mult prea exagerat că un „Panasonic” se vinde la noi cu 55.000 de lei ? În țara de origine el nu costă, se zice, mai mult de 450—550 de dolari.

— Personal cred că nu se ține seama de paritatea oficială, reală a dolarului. Din păcate, am impresia că la stabilirea prețului în lei, s-a luat în calcul, în mod greșit, contravaloarea la... negru. Adică, 100 lei/dolar. Dacă ne-am fi preocupat noi direct de prospectarea pieței externe, am fi adus în mod sigur, aceleași aparate cu cel puțin 10—15 mii lei per bucată, mult mai ieftine. Să sperăm însă că, odată cu deschiderea noastră largă spre piața liberă, odată cu crearea unei societăți comerciale mixte, pe acțiuni, așa cum intenționăm să facem curînd, lucrurile se vor schimba rapid și în acest domeniu. Și, sîntem siguri, numai în bine.

Așteptăm cu nerăbdare să vină și acea vreme. Cînd nu vom mai fi nevoiți să așteptăm ani în șir pentru un televizor color. Poate că nu va mai trece mult și procurarea unui astfel de televizor nici nu va mai fi o problemă.

MIHAI STĂNESCU ■

fă ? Marfă a fost. 1697 de televizoare color de la începutul anului pînă în zilele de sfîrșit de septembrie. La 54.000 de cereri în județ, din care 18.700 în Timișoara.

— În principiu, cine a putut cumpăra televizoarele ?

— Nu pot ști cu precizie — îmi răspunde domnul Constantin Boboce, șeful biroului comercial al Direcției Comerciale Județene. Cererile și repartițiile sînt la întreprinderile subordonate, în cazul Timișoarei la Întreprinderea Comercială de Stat pentru Mărfuri Metal-Chimice.

— Ați avut și priorități ?

— În 4 septembrie Asociația 17 Decembrie a răniților și familiilor îndoliate ne-a trimis o adresă în acest sens. Desigur, răniții vor intra la prioritate. Nu, nu știu cum s-a procedat în anii trecuți. Nici cîte televizoare au fost, nici cîte cereri, nici cîte onorări. Nici cine... Știți, atunci era balamuc mare. Toți dădeau aprobări: partidul, sindicatul, primăria, unii, alții, ce mai, știți și dumneavoastră... Așa că n-am date. Absolut nimic.

2. E FOARTE BINE

La I.C.S.M.M.C. Timișoara erau înregistrate, pînă în ziua documentării mele, 18.804 cereri de televizoare color. De la începutul anului au fost onorate 793. Cum ?

— După numărul de ordine — îmi explică domnul director adjunct, Ovidiu Lazăr. Toate cererile trebuie să vină poștal. Venind poștal, data ștampilei de pe plic e incontestabilă. Deci ordinea e perfect cronologică. Fără abateri.

— Și fără priorități ?

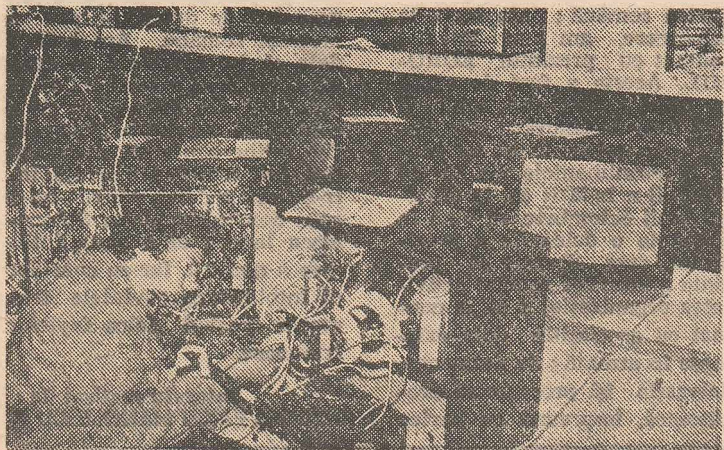
— Nu cunosc acest aspect. Vor constitui priorități răniții din Revoluție. În rest, din cîte știu eu, nu există nici o altă

filiala P.N.L. din Timișoara, F.D.R. Alte cîteva „umanitare”. Constantin Micu are doi copii care — după cum scrie în cerere, își doresc un televizor color. I se livrează cu prioritate. Ceilalți 53.999 de solicitanți n-au copii și, dacă au, aceștia nu-și manifestă vizibil dorința de a avea un televizor color. Alexandrina Bălan își dorea un televizor în perioada în care lucra la C.P.U.N. Timiș ! I s-a dat. Căpitanul Gheorghe Petru și locotenentul major Gheorghe Ioniță își doresc și ei cîte un televizor color, Garnizoana — grijule la necazurile oamenilor — intervine și totul se rezolvă cu prioritate ! Armata e cu noi. Lui Aurel Măntăluță i se cuvine un televizor din cel puțin două motive. Unu: e (adică era, în ziua în care scria cererea) membru al C.P.U.N. Doi: E erou (așa zice, negru pe alb: erou al Revoluției). Eroii au prioritate. Mai ales cei aflați în viață, teferi și sănătoși. Adam Perva e înaintat în vîrstă. Are prioritate. (Zecile de mii de solicitanți sînt, fără excepții, tineri sau în floarea vîrstei). Teodor Popa nu e erou, nu e înaintat în vîrstă, nu e militar și copiii (dacă-i are) nu-i cer televizor color. Dar lucrează la Direcția Comercială 1 Județeană.

Să ne oprim, totuși aici. Cu o precizare: doar șase răniți și două familii îndoliate sînt înregistrate pînă acum, la prioritate.

Cererile lor au cîte trei ștampile, cu tot atîtea semnături. Oamenii au alergat mult și au bătut la multe uși. Pînă la urmă au ajuns „plutonul oficial”. Ultimii.

RADU CIOBOTEA ■



TELECOLORUL!

jul industriei românești, peisaj de nevăzut cu adevărat pe micul ecran, fie color sau alb-negru.

PETRE BARBU ■

Cînd ne vine rîndul?

Domnul Vasile Sălăgean, directorul I.C.S. Metalochimice Oradea nu posedă TV color. Nici semnatarul rîndurilor de față și nici mulți alți cetățeni ai Bihorului. Lucru „firesc”, că doar nu trăim în... țara samurailor! Prin luna martie, însă, co-

rile întreprinderi orădene. „Noua ordine” a provocat nemulțumiri acelor frunțași în producție care așteptau de ani de zile, în capul listelor de prioritate, repartiția unui TV color, dar a adus bucurie în sufletele celor mulți care s-au lansat imediat în marea „bursă” a norocului decretat de calculator.

În cursa democratică însă nu puțini, din păcate, au fost aceia care au expediat mai multe cereri (unul a trimis opt!), pentru a-și întări șansele cîștigării unui număr de ordine de repartiție cît mai mic. Speranță deșartă! Tot calculatorul imparțial cu nas de detectiv i-a depistat pe necinstiții care vrînd să cîștige mai mult, au pierdut

bucăți TV color ce urmau a fi livrate la Oradea de către întreprinderea „Electronica” București s-au livrat doar... 780 bucăți! În decurs de o lună se speră în aducerea de către I.C.R.M. Oradea de la I.C.R.M. Constanța a unui lot de 1.300 de bucăți TV color cu prețul de... 31.000 lei bucata! Iar oamenii sînt dezamăgiți din pricina prețului exorbitant — pentru pungile lor! — al televizoarelor.

Ne întrebăm, pe bună dreptate! — de ce Departamentul Comerțului Interior, avînd în vedere enorma cerere de aparate TV color nu mărește cota de aprovizionare? Oamenii își iau lumea în cap, trec în Ungaria vecină, unde vind sub preț mărfuri românești numai pentru a intra în posesia unui aparat TV color! A-provizionarea orașelor din apropierea frontierei cu aparate TV color ar mai limita trecerea de nenumărate ori a graniței cu produse românești. Este ceea ce ar trebui să aibă în vedere conducerea din Departamentul Comerțului Interior! Să ne vindem țara pentru un amărît de televizor color? se întrebă multă lume din Oradea, nemulțumită de cotele extrem de mici repartizate municipiului de pe malul Crișului Repede.

Acum o lună și ceva am primit și eu „salvatorul” talon de înștiințare netransmisibil. Către Balaci Pașcu — în urma tragerii la sorți pt. TV color aveți numărul 20.247, ridicarea aparatului se va face în baza prezentului talon și a buletinului dvs. la o dată ce se va publica în ziarele „Crișana” și „Bihari Naplo”.

Avînd în vedere că, pînă la data de 12 septembrie a.c. s-a ajuns cu lista numai la nr. 661, iar eu am numărul pe care l-ați citit, vă întreb: cînd îmi vine rîndul? Unii m-au sfătuit să mă duc în Ungaria să cumpăr de acolo. Dar am refuzat. Spectacolul unui gazetar român, care face blîniță, mi se pare indecent și umilitor. Părinții mei de la țară au avut no-



roc. Le-a ieșit numărul 1.302. Dar avînd în vedere că în mediul rural, pînă în momentul de față, s-au acoperit numai 160 de cereri și treaba se tirăște într-un mod lamentabil, întreb iar: cînd ne vine rîndul, domnilor miniștri?

PAȘCU BALACI ■

Menuetul puterii instalate

(Dansul e simplu. După prima înclinare grațioasă, faci un pas înainte). Programul guvernului prevede o creștere cu 30 la sută a energiei electrice și termice destinată populației din întreaga țară. Capitala singură va beneficia de un spor de energie pentru consum de 30 la sută. (În continuare te oprești și te învîrți în jurul partenerului de dans, pînă îl amețești.) Fiindcă, dacă nu îl amețești, partenerul ar putea întreba: Da' de unde, frate, atîta dărnicie? Ce? Producem mai mult curent electric decît anțart? Nu. Producem mai puțin. Apele din lacurile de acumulare sînt în scădere. Un grup de 300 MW nu merge niciodată cu 300 MW. Dacă atinge într-o zi puterea maximă, ori îi cade o moară, ori i se oprește un ventilator, în sfîrșit, i se întimplă ceva. Dar mai sînt și termocentralele... — s-ar putea spune. Ce-i drept, mai sînt și ele. Producția în termocentralele pe lignit a scăzut (tot) cu 30 la sută — cum spune comunicatul Ministerului Resurselor și Industriei — „ca urmare a livrărilor insuficiente de la unitățile miniere”. Se face — în același comunicat — un apel către mineri pentru ca aceștia să livreze măcar cantitățile minime necesare supraviețuirii termocentralelor. În momentul de față o capacitate de 1.200 MW e imobilizată din lipsă de cărbune. (Totul e să continui să te învîrți, încercînd, totuși, să-ți amețești partenerul de dans.) Puterea instalată a țării e de 22.000 MW. Da, dar puterea instalată și realitatea ei sînt lucruri diferite. Din cei 22.000 MW, 14.000—16.000 MW reprezintă puterea disponibilă, care nu e nici ea chiar disponibilă, fiindcă mai sînt reparații, avarii, scăderi de apă și alte calamități firești, așa că trebuie să ne bizuim pe vreo 10.500 MW. Ajung? Nu prea ajung. Dar... (Acum poți să faci zimbînd un nou pas înainte.) Dar importăm! 70 la sută din im-

port primim de la U.R.S.S. Dacă sîntem cuminți. Bravo, dom'le! Asta da! Păi de ce n-o fi importat și cărpănosul ăla de Ceaușescu? Aici e aici. A importat și el. Cît? Cam tot atît. Acum importăm exact cu 2 la sută mai mult decît în timpul dictaturii. În condițiile în care producția a coborît — numai la termocentrale — cu 30 la sută față de ceea ce ne-am propus. Iar la hidrocentrale — cum am spus — apele au scăzut. Păi cum așa, vere? De unde alea 30 la sută în plus la populație și alte marafeturi democratice? Hai să socotim. (Aici trebuie să cam faci un pas înapoi. Ai pîrlit-o.) Populația înregistrată 7 la sută din consumul total. 30 la sută din 7 la sută e vreo 2 la sută. Din ăștia 2 la sută planificați în plus față de perioada odioasei, scazi cărbunii care nu sînt, scazi importurile care nici ele nu prea sînt, scazi iluminatul public care se desființase, dar acum, că sîntem liberi, a început să reparați, tragi linie și vezi ce-ți rămîne. Dar Bucureștiul? Chestia cu alelalte 30 la sută? Alea 30 la sută nu sînt nici ele, dar programul guvernului prevede că dacă dă frigul al mare, să taie consumul pentru sere. Și uite că făcărăm căldură și-n București.

(Așa e menuetul. Cînd înținzi mina partenerului, observi că e cu spatele. Cînd te aștepți să stea, vezi că se învîrte de unul singur. Și cînd crezi că vei începe, în sfîrșit, dansul, se înclină cu eleganță, șoptindu-ți discret:

— Dansul s-a sfîrșit. Nu mai sînt resurse. Rămîne doar puterea instalată...)

RADU CIOBOTEA ■

P.S. Articolul a fost documentat la Departamentul Energiei Electrice și Termice, într-o discuție cu domnul Emanuel Simian, a doua zi după apariția sa la televizor. Toate datele sînt absolut reale. De fapt, ele sînt aceleași. Depinde cum le privești.

Cazemata

În locul numit „Capul Turcului” de la Eforie Sud un „ghiaur” întreprinzător și de pace iubitor a preschimbato o cazemata veche și dezafectată, construită pe vremea „imperialistului Tito”, într-un local unde se pot servi mincare, băutură, răcoritoare, dulciuri și țigări. În beciul cazematei se găsește „muniție” din belșug constînd din ulei, murături, vinuri și alte bunătăți pentru clienții de pe plajă. Ca să dea în folosință... antirăzboinică zisa cazemata, domnul Constantin Comoli sau, mai simplu, Costel, cum este cunoscut în urbe, a trebuit să muncească pe brînci. Înainte vreme cazemata se transformase într-un depozit, un fel de ladă de gunoi. Platforma a fost curățată, peste ea turnată o placă de beton străjuită de parapete. De pe platformă se vede faleza înaintînd în mare, care pornește chiar de la poalele cazematei. De-atîta frumusețe, soldații poate n-ar fi tras cu tunurile niciodată. În camerele de dedesubt, domnul Comoli are de gînd să facă un bar de noapte, iar luminile să țîșnească chiar din locurile de unde ar fi zburat obuzele. Sezonul estival s-a sfîrșit, dar visurile „ghiaurului” de la „Capul Turcului” încep abia acum. Pe tăpșanul de deasupra, cel care a „dezamorsat” cazemata are de gînd să planteze

salcimi, iar în apropiere să instaleze un camping. Mai are de gînd să dețină în folosință o porțiune de plajă unde să se cearnă nisipul și să se asigure o curățenie de farmacie, iar de pe debarcaderul de lingă dig să se poată pleca anul viitor cu o ambarcațiune, în cursă regulată, pînă la epava vaporului „Evanghelia” de la Costinesti.

Din 16 iunie a.c., de cînd a fost dat localul în folosință, mîi de turiști i-au călcat pragul. Printre aceștia chiar și ministrul turismului, oameni interesați de la I.T.H.R. Eforie Sud și ziaristi, dintre care cîțiva au propus pentru locanță denumirea de „Cazemata fără bombe”.

Folosind aspersoare și irigația în straturi proprietarul grădinii a obținut o mare recoltă de roșii, gogoșari, peni, vinete, ardei gras dar și... trandafiri, garoafe și crizanteme. La domiciliu, mai deține o seră în suprafață de 300 m.p. Deci, va avea „muniție” destulă pentru sezonul anului viitor. Studentul egiptean (an V medicină generală, la IMF București), Abu-sofayan Hamed din Cairo mi-a spus că va veni și anul viitor la cazemata lui Costel să „tragă” o dușcă de țuică și o stacană de vin pe gît, aici, în acest decor de basm oriental.

PAȘCU BALACI ■

tidianul local „Crișana” face să ne bată la toți inimile mai repede. Anunță că toți cei care au domiciliul în orașele județului și vor să cumpere televizoare color, să se adreseze, în acest sens, cu o cerere expediată prin poștă la I.C.S. Metalochimice, iar cei din mediul rural la U.J.COOP. Bihor, cu specificația că nu ne vor lua în evidență persoanele care au mai beneficiat de repartiții de TV color.

Anunțul a turnat gazul speranței peste focul mornit de atîta vreme în inimile oamenilor. Cumpărarea — deocamdată! — numai de plicuri, foi de scris, timbre și cărți poștale pentru returul cu numărul de ordine a sporit într-un ritm care i-a lăsat cu gura căscată pe cei de la poștă. Pînă la data de 15 aprilie a.c. — data închiderii accesului la paradisul incuiat în ecran! —, s-au înregistrat 23.400 (!!!) cereri pentru mediul urban și 5.172 pentru mediul rural, total 28.572 de oameni însetați după aparate TV color!

Tragerea la sorți prin imparțialul și nesimțitorul calculator a avut loc în data de 1 iunie a.c. în prezența unei numeroase comisii alcătuită din Nicolae Boc, directorul adjunct al I.C.S. Metalochimice, Maria Buta, director la Direcția Comercială, Gavril Băncu, contabil șef la Direcția comercială, dl. Popa, directorul Administrației financiare județene, reprezentanți ai poliției, procuraturii și încă nu mai puțin de 20 de lideri sindicali din ma-

total, prin eliminarea din cursă! Să le fie de învățătură!

Primul lot de televizoare color (Elcrom, Telecolor, Cromatic) a acoperit lista fericitelor solicitanți, care au avut numere de ordine de la 1 la 306, al doilea lot s-a întins de la nr. 307 la 380.

Pe măsura livrării aparatelor TV, oamenii sînt chemați prin adresă scrisă, în mod civilizat, să vină să-și cumpere televizorul. Pînă la data de 12 septembrie a.c. numai 661 de persoane au cumpărat TV color. Numărul extrem de mic se datorează livrării total insuficiente din partea furnizorului „Electronica” București. Pentru mediul rural, din 5.172 de solicitanți s-au eliberat numai un număr de 160 aparate TV color!

Pentru cei din mediul urban I.C.S. Metalochimice a dat un anunț în presa locală precum că „Numai în perioada 27—29 iunie 1990 solicitanții de TV color care au primit numerele de ordine pînă la cifra 1.000 se pot prezenta pentru cumpărarea TV color SONY cu 42.000 lei. Stocul este de 45 bucăți. Primii 45 clienți vor fi serviți în ordinea sosirii”.

Dar cine își poate permite să cumpere un TV color Sony cu așa grămadă de bănet? Mulți, deși îndreptățiti, au renunțat, așteptînd să le vină rîndul la cele mai ieftine care... întîrzie să apară!

Dl. Sarca Mircea, directorul I.C.R.M. Oradea îmi spune că din cantitatea de 2.250

Apa noastră intră la apă

În condițiile unor mari concentrări și aglomerări urbane, ale triplării populației în anumite zone, apa de băut nu este doar necesară, ci și vitală. Se știe, apoi, că industria este una dintre cele mai mari consumatoare de apă. Irigarea culturilor reprezintă cel de-al treilea domeniu mare consumator de apă. Timp în care resursele de apă sunt limitate în timp și spațiu; deci, rămân aceleași. Totuși, două par a fi problemele care frământă actualmente pe gospodarii apei: **protecția cantitativă și calitativă a apei!**

Atenție specială se cuvine, în acest sens, apelor de suprafață, provenite din riuri, în special, care sunt poluate în majoritate, într-un grad mai mic sau mai mare. În acest context prelucrarea apei în uzinele de apă, asigurarea unui grad sporit de potabilitate, controlul sever al instalațiilor care prelucrează apa și o distribuie apoi populației, recoltarea probelor de control a apei pe categorii de unități și teritorii, reprezintă imperative ale momentului, de la care nu se poate face rabat în nici un fel.

Au trecut 16 ani de la apariția Legii apei (1974). Apariția acestui act normativ care viza cu deosebire perioada 1980-1991, avea să încununeze aceste preocupări la noi față de marea public, principalul beneficiar al apei de băut. A urmat **Deceniul APEI**, decretat de către O.N.U., care avea deviza nobilă și planetară: asigurarea apei potabile sigure de la o zi la alta, sănătoasă, pentru toți locuitorii planetei! Așadar, iată auspiciile cele mai umanitare, sub semnul cărora este plasată apa noastră cea de toate zilele.

Hai, Dunărea noastră...

Privind o hartă hidrografică a României vom vedea că este bogată în ape. Albastrul riurilor desfășurate pe harta țării ne bucură privirea. Ochii se preling de-a lungul arterei albastre, care este Dunărea. Aportul masiv al Dunării este de 20 miliarde de m.c. apă pe an. Dunărea este printre puținele riuri din lume cu un grad natural mare de regularizare al debitelor. Ne dăm însă limpede seama că ea nu poate satisface cerințele crescînde, pe de o parte, iar pe de alta, prin plasamentul ei geografic în sudul țării! Extragerea și pomparea apei în alte zone ar necesita mari eforturi economico-financiare.

Să nu uităm, apoi, că există și unele interdicții și obligații internaționale, în speță cele legate direct și nemijlocit de menținerea navigației pe Dunăre, plus încurajarea transportului fluvial. România, alături de Iugoslavia, este autoarea citorva reuniuni ale țărilor dunărene în legătură chiar cu protecția apelor Dunării. Să sperăm că măcar în anul 1991 — an cînd se finalizează Deceniul Apei promulgat de O.N.U. — se va ajunge la un consens, absolut necesar, întrucît apele bătrînilui Danubiu din culorile albastre-verzui, opalescente, au devenit brune-cenușii, întunecate, datorită unui grad nepermis de poluare.

Riurile noastre prescurtate...

E foarte adevărat că riurile noastre prescurtate se mai varsă în străinătate, cum spune poetul, dar riurile noastre interioare însumează mai bine de 80 de mii de kilometri. În același timp asigură un volum de 37 de miliarde de m.c. apă pe an. Firește că doar o parte din aceasta se captează și se utilizează. Volumul de apă de suprafață este modest, o spun discret specialiștii, dar mai ales el este repartizat inegal. Într-o creștere galopantă a populației în ultimii 20 de ani, nici pe departe n-a satisfăcut și nu satisface necesitățile urbane. Reprezentînd însă volumul total absolut al riurilor interioare, raportat la numărul exact de locuitori și la consumul specific de apă pe un an de zile, vom constata, cu surprindere, că dintre cele 30 de țări europene România se situează în treimea ultimă a „clasamentului” apei, cu un consum mediu de 1660 m.c. apă pe locuitor și pe an.

H₂O — între resurse și necesitate

Specialiștii în domeniu confirmă că apele subterane reprezintă un volum utilizabil de 4,5-5 miliarde m.c. pe an. Se știe că apele subterane, de mare adîncime, sînt și cele mai recomandabile în consumul de apă al populației. De bună seamă nu trebuie să fii specialist pentru a vedea limpede că ele reprezintă destul de puțin față de nevoi. Și aceste ape sînt inegal repartizate în teritoriu. Spre exemplificare, zonele interfluvii Siret-Prut și unele zone din

Transilvania sînt chiar văduvite.

Aminteam ceva mai sus că dacă rezervele de apă rămîn constante, consumul de apă crește simțitor de la un an la altul. Să dăm cîteva exemple. În anul 1950 se extrăgeau 1,4 miliarde m.c. apă. Se folosea cu precădere în industrie, agricultură și abia apoi pentru gospodărirea comunală (consum al populației). În anul 1980 s-a ajuns la un potențial de 20 miliarde m.c. pe an. Aceste miliarde m.c. de apă au crescut cu fiecare an la 23 și 25 miliarde m.c. S-a ajuns la o cifră în jur de 30 miliarde m.c. Deci, 30 miliarde de tone! Nici un alt produs nu însumează un astfel de volum gigantic. Nu știm dacă cifrele sînt reale, întrucît și în acest domeniu s-a lucrat cu aproximările și cu raportările fictive, ca peste tot de altfel. Cert este că cerințele de apă ale României vor crește spre finele anului 2000 la 43-45 miliarde m.c. apă! Nu vrem să forțăm jocul cifrelor prin echivalență, dar dacă numai industria a cheltuit în anul 1980 peste 9 miliarde m.c. apă industrială (și potabilă), specialiștii afirmă că la sfîrșitul anului 1990 acest consum se poate cifra la 20 miliarde m.c.! Enorm, adică! Exemplele de mai sus, cu marja de toleranță admisibilă la un atare volum incomensurabil, ne edifică asupra unei stări, de fapt, critice: în ultimii 20-30 de ani cerințele de apă și consumul de apă au crescut de peste 10 ori!

Efort financiar și gospodăresc, mai șerpuitor ca apa

Din datele statistice pe care le-am avut la dispoziție am deslușit negru pe alb că în ultimele două cincinale s-au alocat de către stat între 60 și 90 miliarde de lei (pe cincinal). Cifrele sînt reale? Sînt umflate cu pompa? Nu știm. Știm însă că s-au dus enorm de mulți bani pe apa simbetei pentru lucrările în complex: hidroameliorative și hidrotehnice.

În țară există multe stații de epurare (inclusiv a municipiului București), ca niște adevărate uzine de tratare a apelor. Astfel de instalații s-au modernizat ori reconstruit la Pitești, Constanța, Oradea, Timișoara și în alte cîteva zone (Paltinu din Cîmpina, Văleni din județul Prahova, Dărmănești din județul Bacău etc.). Nici pe departe stațiile de epurare nu sînt suficiente și nici dotate corespunzător. Gospodării localităților Bacău, București, Galați, Iași, Lupeni, Lugoj, Brașov, Său Mare, Rîmnicu Vilcea, Borzești, Tecuci, Buhuși etc. etc. ar trebui să facă mai mult pe linia dotărilor cu instalații de epurare, a modernizării uzinelor de tratare a apelor brute pînă la aducerea la gradul de potabilitate cerut de normativele în vigoare. Ce observăm? Că dacă apa de băut și industrială este atît de puțin, deci cu debite aproape constante, exceptînd forarea puțurilor de adîncime, inclusiv calitatea apei de băut lasă mult de dorit, datorită tehnologiilor învechite.

(Continuare în numărul viitor)

DORIN SĂLĂJAN

Procesul celor 23 din 24

Pentru toți e greu

Cei din boxă au fost colaboratorii dictatorului. Într-un fel sau altul, într-o măsură mai mică ori mai mare, fiecare i-a slujit ca să chinuie un popor întreg, chiar să ucidă. În proces are cine să-i acuze, are și cine să-i apere. Procesul, însă, în împrejurările date, este important nu doar pentru ei, nu doar pentru adevărul căutat și destinat istoriei noastre dureroase, este important — deosebit de important — și pentru justiția țării. Cu această justiție, cu acești judecători, cu acești procurori, cu acești avocați România va deveni — mai repede ori mai împiedicat — un stat de drept.

Să nu lungim asemenea drum!

Nu știi ce să crezi: s-a fixat mai întîi o anumită încadrare juridică, pentru care, apoi, pe parcursul cercetării penale, s-a făcut efortul de a se produce probe, ori mai întîi s-a încheiat cercetarea penală și din argumentele agonisite s-a dedus acuzația care i s-a părut cuiva că se poate formula deocamdată. Ea pare formulată special pentru prima instanță, cu gîndul că soluția o vor da judecătorii — deci alții — care, pe parcursul cercetării judecătorești și la recurs, au, slavă Domnului!, posibilitatea să mai aducă lumină, să mai clarifice cîte ceva, chiar să schimbe încadrarea. E adevărat, uneori, spre adevăr, drumul mai lung e mai sigur.

Uneori. Acum, de la primele audieri ale citorva inculpați, au început să se rețină diverse — dar nu ne semnificative — adăugiri, datorate unor procurori, în declarațiile luate inculpaților la cercetarea penală, declarații scrise de inșiși domnii procurori, care i-ar mai fi și grăbit pe cei audiați să semneze fără să citească sau fără să înțelegă valoarea unor asemenea completări. Sigur, un inculpat, de cele mai multe ori, face orice ca să se disculpe. Dar neîncluderea în dosar a unei declarații olografe poate deveni semnificativă. Cu atît mai mult cu cît în acea declarație omul ruga să se țină seama că, atunci cînd a văzut dosarul, a descoperit în alte declarații ale sale afirmații pe care nu le-a făcut, dar pe care le-a adăugat procurorul, iar rechizitoriul reține și-i pune în seamă asemenea pasaje cu paternitate cel puțin discutabilă.

Pe de altă parte, profesionalismul dovedit de președintele instanței este nefiresc să nu fie susținut fără hiatusuri și de apărători. Altfel, în cursul cercetării judecătorești, mai pot scăpa neconsemnate unele lucruri. Iată un exemplu (chiar dacă va spune cineva că scăparea respectivă nu prea are importanță): a rămas neconsemnată afirmația unui inculpat cum că, după ce a fost chemat la Procuratura Generală, unde a fost arestat, pe 22 februarie 1990, aceasta s-a făcut „fără mandat de arestare, pe care nu l-am văzut nici astăzi”.

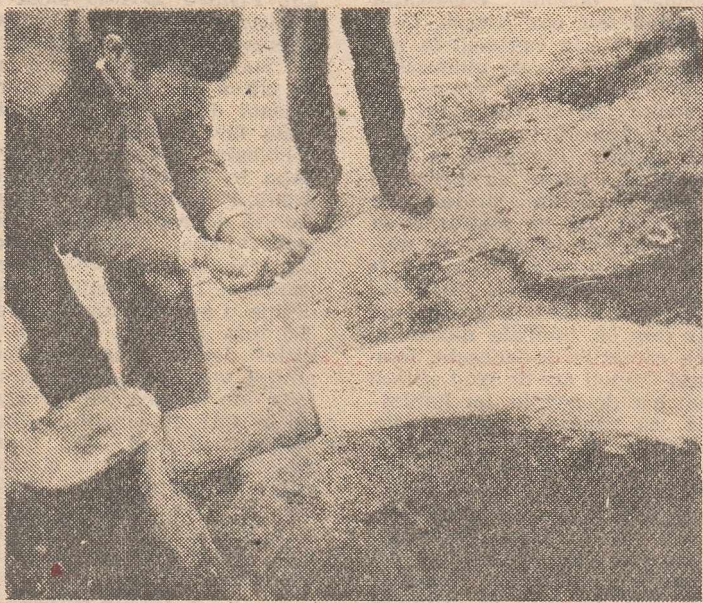
Inculpații au fost trimiși toți în judecată pentru săvîrșirea crimei de genocid. Cel puțin pentru unii, acuzația este întemeiată doar pe probarea acordului tacit cu reprimarea armată a revoluției, reprimare dictată de dictator. Ei bine, pentru a se proba acel acord tacit, de o remarcabilă utilitate au fost stenogramele ședințelor c.p. ex. din 17 și 22 decembrie 1989. O dovedește rechizitoriul. Dar rechizitoriul arată și lucruri ciudate în legătură cu acele documente. Nu discut acum decît despre unul din ele. Este cea ce procuratura numește „stenograma” ședinței din 17 decembrie. Ea se află la dosar. Dar ea nu este tocmai ea. E o dactilogra-

mă. De fapt, nici dactilogramă, ci o copie xerox a unei dactilograme care nu s-a găsit. Nu se știe nici dacă textul care a fost xeroxat era descriptura fidelă sau una „prelucrată” a stenogramei. De ce? Fiindcă au dispărut caietele cu stenograme. Și nu numai atît! Copia xerox de la dosar — a celui text numit, fără îndreptățire „stenogramă” — are omisiuni — acum dovedite — iar acele copii, numite chiar și ea stenogramă, îi lipsește o pagină. Pagina lipsă a fost **relată** de cîteva martori. Omisiunile s-ar datora ba dirijării consemnării stenografice de către Curticeanu Silviu, ba „bunăvoinței”, recunoscute cu acest termen, față de același Curticeanu a stenografei care — deliberat — nu a notat o intervenție a acestuia. Cu completările obținute prin declarații de martor, rechizitoriul consideră că **stenograma întocmită și atașată la dosar corespunde în totul realității**. Cărei realități? (Nu se știe. Pînă acum.) Fiindcă, atîta timp cît nu se cunoaște cu certitudine ce persoane, cînd, în ce loc, în ce împrejurări și condiții psihice au „întocmit” dactilograma ulterioară xeroxată; atîta vreme cît caietele pe care s-a stenografiat nu li s-a dat de urmă, pînă atunci de unde știm că dispariția adevăratei stenograme nu se datorează intenției cuiva de a ascunde adevărul întreg al acelei ședințe? Or, **realitatea este acel adevăr întreg**.

Avînd în vedere importanța și gravitatea concluziilor pe care rechizitoriul le deduce sprijinindu-se pe copia xerox, căreia îi atribuie valoarea unui lucru întreg desi nu-i așa, ci doar întregit cum s-a mai putut; ținînd seamă de declarația publică făcută de președintele instanței în legătură cu hotărîrea fermă a domniei sale și a colegilor din completul de judecată de a afla adevărul în acest dosar, ne putem aștepta la o cercetare judecătorească îndelungată, dificilă, dar încununată de succes.

Poate și cu gîndul la previzibila durată a procesului, instanța a mai permis citorva inculpați să se trateze în spitale de specialitate, punîndu-i în libertate 90 de zile, mai ales că, în concluziile rapoartelor de expertiză medicală, împotriva diagnosticilor, se opina că ar putea fi tratați în rețeaua medicală a direcției penitenciarelor, cînd această rețea se reduce la spitalul închisorii Jilava, unde medicii le spun că nu-i pot trata. Și — după ce s-a văzut că lui Nicolae Giosan nu i se poate reproșa că nu va mai contribui la aflarea adevărului — am putea admite că este în interesul îndeplinirii actului de justiție, al aflării adevărului, ca oamenii aceștia să fie judecați pînă la capăt, nu înmormîntați pe parcurs.

DORIN GHERGHINESCU



De la coadă adunate

Banii noștri nu sînt buni?

— Vin, domnule, de la o coadă...
— Și de ce mai stai aici?
— Păi, n-am luat nimic.
— N-ai apucat?
— Nu. Și nici nu voiam să iau.
Voiam să dau. Da', n-am apucat!
— Ce tot spui?
— Voiam să dau niște bani. Da',
nu mi i-a primit. Și-am stat două ore
la coadă.
— Aiurea! Să văd și eu unde te
duci să dai bani și nu ți-i primește.
— La Stat, nene.
— Fugi, de aici! Că Statul, de cînd
mă știu, tot pe luate e pus!
— Uite, că-i cum îți zic! M-am
decis, cu nevasta, să plătim ce mai
e din creditul pentru apartament,
c-am strîns și noi cite ceva. Dar, ne
cam gîndeam: să dăm așa, de-odată,
o căciulă de bani, sau să tot plătim
la rate?
— Și?
— Am hotărît să scăpăm, naibii, de
datorii. Sărac, da' curat! M-am dus
la CEC, la „Credite”... așa... într-o
doară, să mă interesez. Ce să vezi?
Mare de oameni, toți voiau să plă-
tească, da' nu le primea banii.
— Nu spune!
— Zău! Atunce... știi cum e
omul... m-a apucat așa, o nebunie, să

le dau banii. De bine ce mă codisem!
— Și ei se țineau tare, ai? Nu
primeau!
— Nu ride, că două ceasuri am
stat. Da', nu m-am plictisit, că era
un scandal... Zbierau funcționarele
că nu iau, zbiera lumea că dă. Se
îmbrînceau, și-o luau înainte unu'
altuia... doar așa, ca să scape de bani
mai repede.
— Păi, ziceai că nu ți-i primea.
— Nu! Te programa. Eu, dacă
vreau să dau banii, trebuie să mă
duc peste vreo două luni și ceva;
altă coadă, altă nebunie! Ei, spune,
asta e negustorie? Dacă mă răzgîn-
desc?
— Hai, că-i bine! Progresăm!
Stăm la coadă și să dăm!
— Îți spun eu: n-au nevoie de
banii noștri.
— Am auzit cu urechile mele, la
TV, că nu sînt bani. Cum să nu fie
nevoie?
— A, o fi! Da' nu de banii noștri.
— Și ce-au? Nu sînt buni?
— Pesemne că nu! N-ai văzut,
acu' au apărut de toate culorile. A
noastră, n-o mai merge. Zic și eu!

LIANA TATOS ■

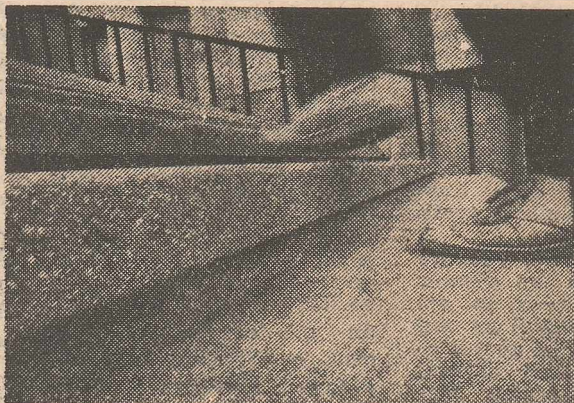
Contestație

„Subsemnatul **Bilă Marin**, om al muncii la
IJTL Argeș, contestez
împotriva articolului
dumneavoastră publicat
în numărul 34 în care
sînt acuzat că aș fi fă-
cut o reclamație la a-
dresa unității noastre.
Menționez că nu am
făcut nici o sesizare.
Vă rog să mă ajutați de
a fi scos din această si-
tuație acuzatoare la
adresa mea.”

Vă ajut, deși regret
din suflet că nu m-ați
găsit la redacție. V-aș
fi explicat, stimate dom-
nule Bilă, că semnarea
unei sesizări de către
un cetățean nu este nici
o crimă, așa încît nu
trebuia să vă socotiți
— sau, să fiți socotiți —
în nici un fel acuzat.

Admitem că scrisoa-
rea sosită în urmă cu o
lună de la IJTL Argeș
n-a fost scrisă de dom-
nul Marin Bilă — s-au
mai văzut cazuri de
„curajoși” ce scriu și-si
dau numele vecinului.

Cît despre exactitatea
conținutului sesizării,
în care era vorba de
bunul mers al transportu-
lui în comun în Pi-
testi, ne-ar putea oferi



Se poate ajunge departe și fără adidași Torsion.
(fotografie de Sorin Moise)

date precise înșiși bene-
ficiarii, adică cetățenii
orașului Pitești.

Doamnelor, domnișoa-
relor și domnilor, aș-
teptăm scrisorile dum-
neavoastră cu păreri și
sugestii — de ce nu, și
cu felicitări, dacă e că-
zul — privind transportul
în comun din munici-
piul în care locuiți —
Pitești. Astfel, ne veți
ajuta să rectificăm cît
și dacă e necesar, ante-
riorul articol.

Util și plăcut



Că alergăm mult după piinea noastră cea de
toate zilele parcă a fi o bucurie pentru ciinii noștri.
Cu această ocazie sînt scoși la o plimbare mai con-
sistentă. Ce s-ar face săracii de ei dacă ar dispărea
această alergătură zilnică? Ar fi uitați în fața unui
televizor și s-ar plictisi, iar colesterolul nostru pe
cap de locuitor ar crește la cote occidentale.
(fotografie de Leonard Chioveanu)

se deprindă cu practi-
carea valorilor morale
și autentice. Școala își
poate aduce un mare
aport în acest sens dacă
se va reveni la preda-
rea religiei în cadrul
programei școlare, orga-
nizat și metodic, așa
cum se proceda înainte
de instaurarea regimu-
lului ateo-comunist.”

Unei uluite doamne

Doamnei **Lucia David**
din Galați, nu-i vine a
crede că **Zoia Iorgulescu**,
despre a cărei situație
scriam nu de mult, are
o pensie C.A.P. de nu-
mai 10 lei și mă în-
treabă dacă nu e cumva
o greșală de tipar. E
uluită, avînd chiar ar-
gumente: primul — a
lucrat în domeniu (?)
și n-a întîlnit așa ceva;
al doilea — mama dum-
neaei a avut tot pensie
CAP, dar de... 80 lei (!)

Să-i oferim doamnei
David un alt exemplu
și, totodată, un răspuns
indirect: „Mă numesc
Teaciu Sofia, am 68 de
ani și locuiesc în comu-
na Ipotești, județul Su-
cea. Sînt pensionară
CAP de la vîrsta de 55
de ani, cu o pensie de
14 lei pe lună (patru-
sprezece). Dacă asta se
poate numi pensie!”

Iată și răspunsul, pri-
mit de la Casa autonomă
de pensii și asigurări
sociale a țării noastre —
filiala Suceava: „Vă
facem cunoscut că po-
trivit Decretului-lege
nr. 53/1990 au fost ma-
jorate numai pensiile
de bază: pensia limită
de vîrstă, invaliditate și
urmas”.

O informare

Credeam că nu „se
mai poartă”, dar ne în-
selăm. Primim la redac-
ție o „informare” bă-
tută la mașină și sem-
nată **Ion Popescu**. Păs-
trînd rezerve asupra
identității celui care
ne-a scris — sîntem
pățiti! — gîndim că
fum fără foc nu iese,
iar problema pusă în
discuție se arată se-
rioasă. „Via de la CAP
Focșani, punctul Vîlcele
este mînată 60 la sută.
Se poate verifica, în-
ainte de a se culege.”

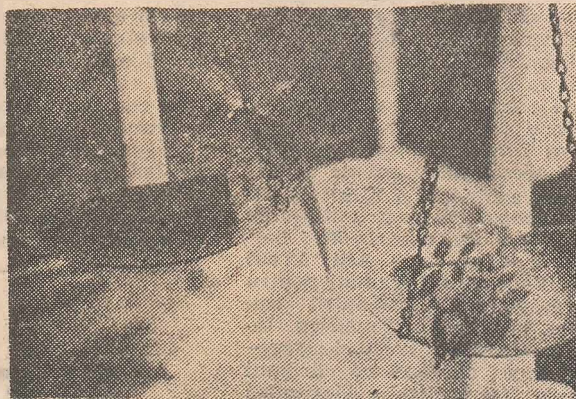
N-ar fi rău! Acum,
vin tot nu se găsește,
să știm pe ce conținem la
anul.

Prețuri democratice



Orice s-ar spune, nu în toate domeniile prețurile
sînt prohibitive. (fotografie de Paul Agarici)

Zodia Balanței



Așa cum, 2x2 fac citeodată 5 și un trandafir poate
fi mai greu decît o seceră și un ciocan. Vă asigu-
răm că fotografia nu e trucată decît foarte puțin,
procedul fiind ascuns privirilor noastre. (fotogra-
fie de Leonard Chioveanu)

Deșteaptă soluție!

Ingeniozitatea ITB-
ului o umple de admi-
rație pe doamna **Mari-
ana Pantazi** din Bucu-
rești. Conform relată-
rilor sale, spre a nu-și
mai bate capul cu „Ja-
cul” format în cartierul
Giulești la capătul tram-
vaielor 2, 11, 44, lac ce
acoperă complot strada
— și, deci, și liniile de
tramvai — ITB-ul a de-
cis că nu-i nici o pro-
blemă dacă traseul se
scurtează „un pic”. Așa
că, s-a mutat capătul
tramvaielor cu două
stații mai spre centru,
adică unde se termină

băltoaca. Pentru a nu
se crede cumva, că
trăim în provizorat,
au fost aduse la noul
„punct terminus” și ghe-
retele controlorilor. Pen-
tru a ajunge să ia tram-
vaiul, bărbații sar de
pe un gard pe altul, iar
femeile își suflecă ro-
chiile și-o pornesc vite-
jește cu pantofii în
mină. Nu știm cum or
merge copiii la școală!

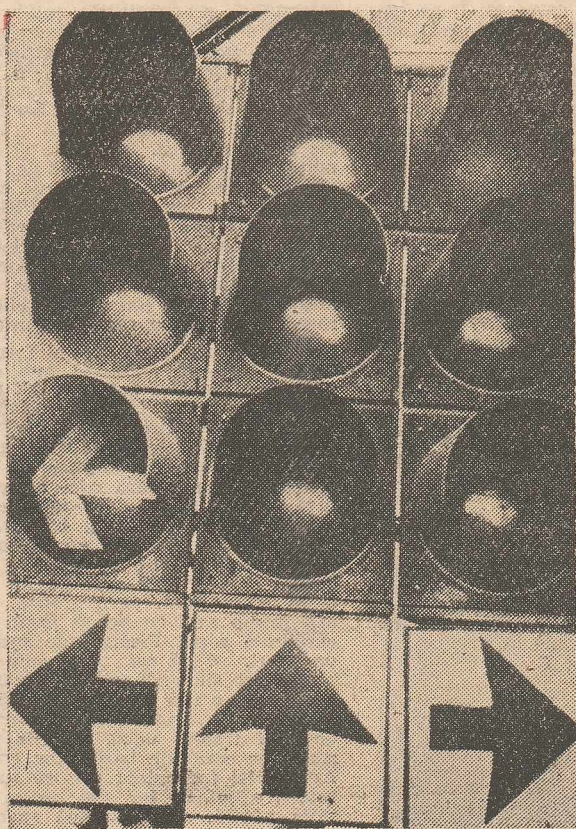
Ce mai, ITB-ul s-a
descurcat în cel mai in-
teligent mod cu pu-
tintă! Să vedem pentru
ce formulă va opta
ICAB-ul și Primăria
sectorului 6. Oricum, se
gîndesc de citeva luni,
nu se poate să nu gă-
sească o soluție, cel pu-
tin tot atît de deșteaptă!

Grupaj realizat de LIANA TATOS ■

POȘTA REDACȚIEI

Vasilescu Elena — București: Revista „Na-
turismul” — 70500 București, căsuța poștală
1029, sector 1, poziția 153 în Catalogul publi-
cațiilor • **Fabrica de produse lactate** —
Fundeni: Ne trimiteți de citva timp niște
acte ce par a fi facturi. Vă atragem respec-
tuos luarea amînte că noi, redacția, nu bene-
ficiem de produsele dv. decît dacă, eventual,
le cumpărăm din magazine. Așa că vedeți
de unde trebuie să vă încasați banii • **Gro-
su Camelia** — Călărași, **Roșu Mihai** — Iași:
Adresați-vă Radioteleviziunii române • **Con-
stantin Ștefan** — Craiova: Din păcate ați
ieșit cu mulți ani din toate termenele prevă-
zute de lege • **Bolșlavi Gh. Marin** — com.
Căscioarele (Călărași): La împlinirea vîrstei
prevăzută de lege, cereți C.A.P.-ului să vă
întocmească dosarul de pensionare, valorifi-
cînd totodată și vechimea în sectorul de stat
• **Ionescu Ortansa** — București: Da • **Ma-
nu Ion** — Deva: TIR — Transporturi Inter-
naționale Rutiere • **Anton Florea** — Bucu-
rești: 1) Vă rugăm să precizați la ce coope-
rativă ați depus banii; 2) Nu este admis •
Costiuc Elena — București: Iată cum o pu-
teți ajuta. Cu recomandarea medicului orto-
ped, adresați-vă întreprinderii de ortopedie
și protezare, str. Negustori 8, București
• **Diaconu Gh. Gheorghe**, com. Doftana
(Bacău): 1) Procesul nu poate fi soluționat
decît de instanța de judecată; 2) Dacă aveți
probe, sesizați Inspectoratul județean al Mi-
nisterului de Interne; 3) Eventualele nemul-
țumiri cu privire la activitatea avocatului
respectiv, comunicați-le Colegiului de avo-
cați • **Balint Elisabeta** — satul Cozmeni
(Harghita): Mulțumim pentru invitație, dar
nu e timp. Selectați dv. singură, apoi trimiteți
prin poștă • **Covalencu Mihai** — București:
Nu era necesar să trimiteți 10 scrisori cî-
același conținut. A fost suficientă una sin-
gură pe care am publicat-o în nr. 37 • **Bur-
duzas Dumitru** — Calafat: Deocamdată, nu
• **Armas Gheorghe** — Cernereva (Caraș-
Severin): V-am restituit chitanța. O să aveți
nevoie de ea. A apărut nr. 3 din Flacăra-
BIS • **Popescu Vasile** — Giurgiu: Încercăm
să vă ajutăm. Puteți trimite prin poștă o se-
sizare, scurtă, precizînd neapărat toate date-
le necesare. Puteți, de asemenea, veni în au-
diență, fără programare prealabilă, luni —
vineri, între orele 11—14 • **Dobrilă Gabriela**
— Constanța: În locul dv. aș scrie pe plic
numele, funcția, orașul și țara. Cred că e
suficient.

REGHINA VÂRVICI ■



Liberi să traversăm

Categoric, nu putem fi acuzați de lipsă de pluri-partitism. Fiecare e liber să traverseze perioada actuală în ce direcție dorește. Totul e să-ți alegi cu grijă momentul. Altfel urmează amenzi. (fotografie de Sorin Moise)

Aproape o statistică...

Conform indicilor statistici dați publicității, au fost comise în primele luni ale anului (deci până la 1 septembrie a.e.), pe tot teritoriul României, 424 omoruri, 339 tentative de omor, 495 acte de viol, 875 furturi și jafuri, iar în accidente de circulație au murit 1947 de oameni, peste 3900 suferind răni grave.

Inițiere

Pentru a crea un sistem cât mai expeditiv de rezolvare a problemelor tehnice, de înaltă complexitate care apar în fluxul tehnologic, a cazurilor speciale de avarii sau situații dificile ivite în activitatea de întreținere și reparații, la Galați s-a înființat Filiala Asociației de Terotehnică și Terotehnologie.

Max Aub:

Ne aflam la marginea trotuarului așteptând să traversăm. Automobilele goneau unul după altul, aproape bară la bară. A fost de-ajuns s-o împing între ele. Eram căsătorii de doisprezece ani. Dar... pentru mine ea nu mai însemna nimic.

M-a atins cu țigara, producându-mi o arsură puternică. Nu zic că-a făcut-o dinadins; dar durerea e aceeași... Când am simțit usturimea, am văzut roșu și-atunci l-am omorât. Mărturisesc că n-am făcut-o intenționat; dar... aveam în mână o sticlă plină.

Ne aflam la o partidă

„Reclamă și comerț”

Au apărut primele numere din „Reclamă și comerț”, care se prezintă ca „buletin săptăminal de afaceri”. Publicația, al cărei director este dr. Octavian Moarcăș, inserează materiale de mare utilitate pentru oamenii de afaceri: „Reclama comercială”, „Cum alegem și înregistrăm o marcă”, „Negocierea, cheia succesului în afaceri în condițiile economiei de piață”, „Cum brevetăm o invenție în străinătate” și altele. Se publică, de asemenea, documente de referință, cum este „Decretul-Lege nr. 122/1990 cu privire la autorizarea și funcționarea în România a reprezentanțelor societăților comerciale și a organizațiilor economice străine”. (I. D. G.)

Cutia părăsită cu scrisori

Ca urmare a nevoii crescînde de legături și relații umane, poșta bucuresteană a instalat noi cutii postale în unele zone ale capitalei. Stimulați și de această realitate nouă, cetățenii s-au pus imediat pe scris amintindu-și de prieteni și rudeni de departe astfel încît, în scurt timp, aceste cutii s-au umplut pînă la refuz cu sentimentele scrise ale oamenilor. O asemenea cutie postală gravată de scrisori poate fi întâlnită și la intersecția bulevardelor Șulea cu 1 Decembrie 1918. Sînt cel puțin două

săptămîni de cînd nimeni n-o bagă în seamă, în timo ce oamenii își așteaptă unii altora vestile cu aceeași încredere în Poșta Română. (I.Z.)

O nouă întreprindere

De curînd, s-a înființat primul trust al întreprinderilor care prelucurează mase plastice, din România, denumit ROMPLAST, propunîndu-și o activitate în concordanță cu mecanismele economiei de piață și cuprinzînd atît întreprinderi de stat cît și private sau societăți mixte cu capital străin. (Mihail Gălățanu)



Bani albi

Nu va fi stabilizare, sîntem asigurați de specialiști, membri ai guvernului, prieteni informați din surse sigure. Dacă banii ne privesc, e bine totuși să-i depunem la CEC. Bani albi prind întotdeauna bine în zilele negre. Invers e mai puțin recomandabil. (fotografie de Leonard Chioveanu)

Vești bune



A început revirimentul în construcții. Șantierele zumbăie din nou de forfota muncii, activitatea este febrilă, succesele nu vor întârzia să apară. Dar, ca orice început și acesta e timid. Din ce vor fi trăit constructorii noștri de locuințe în aceste 9 luni de libertate este singura întrebare care ne preocupă. (fotografie de Leonard Chioveanu)

Duios, de prin străinătate

Sînt o cititoare ca toate cititoarele. Am dat de scrisoarea doamnei Voican că-tre soțul și, dacă tot era deschisă, am citit-o. Nu pot să spun ce tare m-au impresionat — nu doar cumplitele suferințe ale doamnei, ci și biografia domnului! Acuma, nu știu dacă dumneaei ne spunea nouă ce și cum a fost cu soțul înainte de revoluție, ori dumnealui chiar nu mai are tinere de minte, de-i scrie ea duios de prin străinătate, uite dragă, cum ai suferit tu și cum eram noi singura familie anticomunistă din România! A propos de unicat, mai aflăm și u-

Cititorii ziariști

Reporter la 14 ani

În numărul de astăzi al Revistei „Flacăra” preluăm un articol din Revista nonconformiștilor AVÎNTUL FAMILIEI, Serie nouă, Anul IV, nr. 22. Revista cuprinde 5 pagini dactilografiate și are un unic realizator: Tudor Iordăchescu, în vîrstă de 14 ani.

Au fost perioade de modest început — inițiatorul avînd, pe atunci, 10 ani, ca și perioade de grele încercări: de pildă, părinții s-au trezit în periculoasă situație de a nu declara mașina de scris la Miliție, din pricina sumarului gazetei.

Ne veți întreba, poate: doar n-o să luai, acum, în serios, un reporter de... 14 ani? Vă vom răspunde: cum am luat, în decembrie, tot în serios, eroii de 14 ani. Și apoi, citiți!

Dialog cu un susținător al președintelui Ion Iliescu

Interviul pe care vi-l prezentăm, a fost realizat la Teatrul de Vară din Mamaia, lângă renumitul car 5 al TVR, cu cel mai apreciat operator TV de cameră portabilă (recunoscut și de alte televiziuni): Cătălin Cătoiu (sau Teavă, poreclă datorată aspectului său fizic: înalt și slăbăbul).

Reporterul: După cîte știu, Cătălin Cătoiu a ajuns operator de cameră de luat vederi pentru reportaje „de protocol” la Guvern și Președinție. Ce te-a determinat să faci acest pas... periculos? Guvernul se schimbă, conducerea televiziunii la fel, detașările dispar...

Cătălin Cătoiu: Nu numai operator la Guvern. Am fost chiar autorul campaniei electorale TV a Frontului!

R. Ei, acum se explică mașina ta, nou-nouță, englezească și roșie. Și camera „Betacam”, ultimul tip, cu care ai făcut campania electorală (costă 200 000 dolari) și camera video modernă, cu imagine de televiziune S-VHS și mixerul video, micul pupitru de 40 000 de dolari etc., etc.

C.C. Nici chiar așa! Mașina este de la sora mea. Restul... de la campania electorală. Referitor la gestul meu: mie nu-mi place F.S.N.-ul, fiindcă nici nu există. Îmi place Iliescu, asta e altceva!

R. Nu este altceva! Cum mai poți susține tu imparțialitatea televiziunii, cînd realizezi campania electorală a unui partid politic?

C.C. Aici nu e vorba de politică. Sînt unele avantaje materiale și un anumit simț politic. Punem pariu că la următoarele alegeri fac campania electorală a partidului care va câștiga? Să mă aleg și eu cu ceva de la viața politică a țării...

R. Da, simț politic ai avut. Principial vorbind, este incorect, dar în societatea noastră nu mai există principii. Doar legea junglei. Hai să punem pariu pe o ladă de bere.

C.C. Adică, nu! Mai vedem. Pe urmă, a-propo de principii, m-a chemat și Rațiu, dar îmi dădea prea puțin, iar eu aveam camera mea „Betacam”...

R. Deci, mai degrabă avantaje materiale, nu preferințe politice. Ar fi fost păcat de tine...

C.C. Mai ales una, dar și alta!

R. Și tu, Brutus? Bine, ne vedem la următoarele alegeri, să vedem cine ia lada (fără sticle).

TUDOR IORDĂCHESCU ■

de vînătoare de canari. M-am așezat la pîndă. Nu înțeleg nici acum ce m-a împins să ochesc acel corp rotund și ridicol, cu pălăria sa tiroleză, cu pana aceea...?

Era un imbecil. I-am arătat și i-am explicat de trei ori drumul. Era cît se poate de simplu; nu trebuia decît să traverseze o stradă. De fiecare dată se încurca, întorcîndu-se în același punct. Atunci, i-am desenat o schiță foarte clară, în timp ce el, privindu-mă cu un aer interogativ, continua să-mi spună:

— Și după... Nu, nu înțeleg...

Aveai într-adevăr de ce să-l omori. Și l-am omorît. Dacă regret sau

nu, asta-l cu totul altceva.

De cum s-a născut, mucosul plîngea întruna — dimineața, după amiază, noaptea — chiar dacă îl alăptai, fișă-deai biberonul, îl scoteai la aer, îl legănai pentru a adormi, îi făceai baie, îl schimbai; plîngea mereu. Iar eu trebuia să-mi termin articolul. Promisesem să-l predau la prînz. Eram obligat față de confratele Rios. Iar eu mă țin de cuvînt. Și mucosul — plîngea... plîngea. Iar mama sa..., dar, e mai bine să nu vorbim despre ea. Am aruncat-o pe fereastră. Vă asigur, altă soluție nu exista. (versiune de Eugenia Vasile)

mire la unul și al altul, cum a putut Gelu să facă așa ceva?

Ca să-l silească dumneaei s-o înțeleagă și cum îl știe cam „mină forte”, apelează la slăbiciunile dumnealui (le-am aflat și noi, dintr-un interviu dat chiar de domnul ex vice-prim ministru) — adică pozează cum a făcut-o mămică domniei sale, unor ziariști francezi.

Să nu-i fi știut dînsa noua adresă de la Buzău, ca să-i trimită la un mod mai intim, ca-n-tre soți, scrisoarea și fotografiile prin poștă?

Nu de alta, dar cu democrația noastră, încă fragedă, ni s-a părut că prea multă golițiune ne arată doamna. Nu toți sîntem obișnuiți!

LIANA TATOS ■

Mai sint de citit
mii de cărți

Cultura ca dizidență

Ne aducem cu toții aminte ce satisfacție simțeam ascultând la „Europa liberă” protestele lui Dan Petrescu adresate direct lui Nicolae Ceaușescu sau susținătorilor lui. Era o satisfacție meschină, asemănătoare cu aceea a spectatorilor care asistă la un număr de cascadorie și trăiesc momente palpitate, fără ca ei înșiși să riste în vreun fel. Dar era, fără îndoială, o satisfacție. Ne simțeam răzbuțati pentru umilințele îndurate, auzind spunându-se cu glas tare, fără echi-voc, exact ceea ce am fi spus noi dacă am fi avut curaj. În mod special ne plăcea și ne entuziasma acest caracter explicit al acuzațiilor la adresa dictatorului.

Puțini dintre noi știau în acea perioadă că Dan Petrescu fusese la origine un artist al complicației și subtilității. Colaborator la publicații de circulație relativ restrinsă — „Dialog”, „Opinia studentescă”, „Echinox”, „Libération”, „La Nouvelle Alternative”, „Agora” etc. — el nu avea cum să fie cunoscut de publicul larg. Așa se explică de ce zvonurile lansate de autorități și difuzate cu zel de mercenarii lor din lumea scrisului — potrivit cărora Dan Petrescu ar fi un scriitor fără operă — puteau fi destul de ușor credute.

În realitate, Dan Petrescu avea o operă, eseuistică, de o mare densitate literară și filosofică. Nu depășea, ca întindere, câteva sute de pagini — dar câteva sute de pagini sînt puține? Cu asemenea criterii i-am putea desființa pe mulți autori. Și apoi, în vremea cînd i se făceau astfel de imputări, Dan Petrescu era încă tânăr (s-a născut în 1949) și talentul său se afla în plină desfășurare — ca să nu spunem, cu un cuvînt la modă, „derulare”. Cunoscut și apreciat doar de iubitorii de literatură bună, tânărul scriitor stabilit la Iași devenise, în prima jumătate a deceniului nouă, un posibil reper în cultura română.

În acea perioadă, după cum spuneam, Dan Petrescu avea o predilecție evidentă pentru un stil complicat și subtil, folosind neologisme rare, referiri la cărți intru-vabile, jocuri de cuvinte inteligibile numai de către inițiați, fraze arborescente, citate în limbi străine, note de subsol mai ample, uneori, decît textul propriu-zis. Nimic nu anunța formulările clare și transante din manifestele și interviurile de mai tîrziu. Aparent, Pentru că, în realitate, totul anunța aceste formulări. De fapt, la Dan Petrescu, parada de cultură era o formă de sfidare și de ținare la distanță a oficialității. Făt-Frumos și Ileana Cosînzeana, urmăriți de Muma-Pădurii, aruncă în urmă o perie care se transformă într-o pădure înclăcită. Dan Petrescu punea, la fel, între el și dictatură o junglă de informații și aluzii culturale. Cine s-o fi traversat? Acei oameni fără profesie și fără o minimă educație intelectuală, care circulau în mașini negre cu numere mici?

Am spus că la Dan Petrescu erudiția ostentativă era o formă de sfidare — și nu numai una de disimulare — pentru că eseistul, în afară de faptul că voia să înșele vigilența cenzurii, simțea și plăcerea să dea mari dureri de cap supraveghetorilor săi, supunându-i la eforturi intelectuale mai presus de capacitatea lor de înțelegere. Era clar faptul că Dan Petrescu se adresa, la scenă deschisă, doar unei elite intelectuale. Că vorbea într-o limbă secretă — atrăgătoare, de o frumusețe barocă, dar accesibilă numai inițiaților — tocmai pentru că voia să-și selecteze implicit cititorii.

Eseistica lui Dan Petrescu din perioada de superbie a biografiei sale era acea regină a albinelor care se ridică foarte sus în văzduh pentru ca numai unii dintre trîntori să o poată ajunge. Ce spectacol grotesc trebuie să fi oferit pe atunci un cititor ca Mircea Radu Iacoban, dînd disperat din arpile lui culturale scurte și căzînd cu un bîzîit îmbufnat în iarbă!

În ultimii ani ai dictaturii ceaușiste, cultura înșăși era considerată suspectă, iar oamenii culti care do-reau să rămînă culti fără să sufere represalii erau nevoiți să joace comedia simplității. Dan Petrescu n-a acceptat această umilință. Nu a vrut, ca alții alții, să... facă pe prostul. Dimpotrivă, el și-a etalat inteligența, erudiția, talentul. În felul acesta, i-a sacrificat pe mulți cititori de bună credință, care ar fi meritat efortul unei explicări pline de răbdare și de tact pedagogic a ideilor sale deosebit de prețioase privind sensul culturii și mecanismul puterii în secolul douăzeci. I-a sacrificat pe acești cititori, pe care îi iubește, fără îndoială, orice scriitor, dar a reușit, în schimb, să-și bată joc — cum puțini au mai reușit s-o facă — de toți paznicii literaturii române.

Textele scrise de Dan Petrescu în perioada la care mă refer au apărut recent într-un volum — *Tentațiile anonimatului și alte eseuri*, Editura Cartea Românească, 1990 — extrem de interesant. Interesant atît ca o demonstrație strălucită de creație intelectuală, cît și ca un document al opoziției în raport cu un regim al cărui lideri aveau ca semn distinctiv complexul de inferioritate și ura față de cultură.

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

Andrei Șerban

Biletul de intrare, pe care oricum nu vei găsi trecut nici un loc, consideră-l o parolă prin care poți deveni martorul unei experiențe inedite. Ani de zile ai văzut teatrul. E bine. Dar acum o vei lua de la început. Ești nepregătit. Dar de cite ori evenimentele din jur ne găsesc pregătiți? Nici nu ești chiar atît de neștiutor cum te crezi dacă ai văzut măcar o dată o slujbă de înviere. A, cînd ai văzut-o nu se oficia în Teatrul Național... Nu încă.

Procedul e simplu. Lași în fa-lier toate prejudecățile, inhibițiile, spaimile și intri pe o ușă îngustă, într-un culoar îngust, luminat din loc în loc de luminări. Prima tiranie de care scapi este cea a cuvîntului. Cuvîntul nostru cel de toate zilele, pe care îl tot golim de înțelesuri. Primești în schimb sunetul necunoscut pe care începi să-l explorezi cu auzul, văzul. El poate fi țipăt sau murmur, bocet sau des-cînt, muzical fără a deveni niciodată muzică. E în greaca veche și

latină și, să mă crezi, va fi pe în-țelesul tău. Actorii sînt vrăjitori atunci cînd vor.

Pe culoarul îngust o femeie trece pe lingă tine, are chipul împietrit iar vorbele ei seamănă groază. O tobă bate ca înaintea unei execuții. Te lași purtat de șuvoiul de oa-meni.

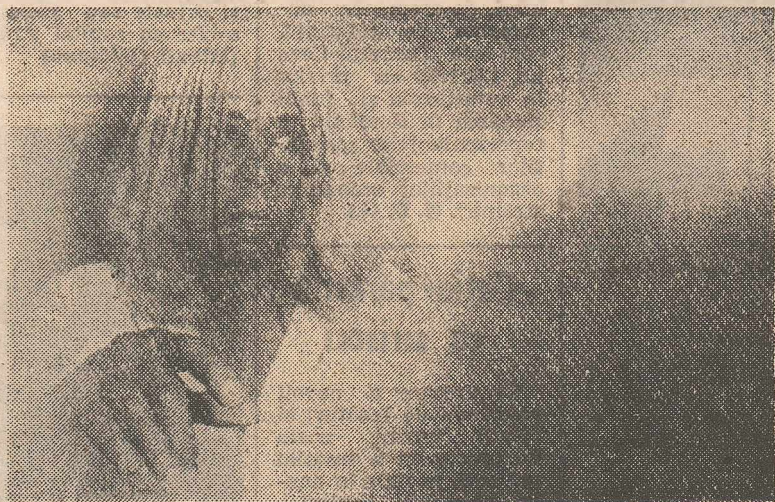
A început Trilogia antică după Euripide, Seneca, Sofocle, regia Andrei Șerban, oficiali 43 de ac-tori ai Naționalului și studenții teatrului Podul.

Medea, o furie prinsă în lanțuri, jignită de trădarea lui Iason, dar sperînd încă într-o refacere a cuplu-lui. În fața ei Iason și Creusa își celebrează logodna. „Fugimus Iason” șoptește totuși ea înainte ca strî-gătele să pună pecetea pe viitoa-rele omoruri. Creusa se strecoară ca o umbră și îi fură coroana. Peste puțin timp Creusa va deveni o umbră pe tîrîmul lui Hades. Gla-surile pure ale copiilor sună fără speranță. Intinericul e brăzdat de contururi vag luminate, umbre ale

infernului, croncănii de corbi se-toși de singe. Creusa și Creon mor otrăviți, copiii sînt uciși, strigătul lui Iason rămîne suspendat în in-tineric. Apoi violența sonoră a pie-scii încetează. Corpurile copiilor sînt aduse în scenă, ritualul e tra-gic și abia șoptit. Imaginile și su-netul sînt violent incompatibile, din ele se naște o durere acută care se transferă spectatorului. Ultima scenă se joacă în tăcere. Medea pășește marea, încoronată, adevă-rată împărătoasă a crimei. Specta-torul părăsește sala la lumina lu-minărilor fără a reuși să se elibe-reze de un rău aproape organic.

Ai intrat în Zonă. Mîini ferme, uneori dure te dirijează mai de-parte. Spectacolul acesta a dat pur și simplu buza în viața noastră. Pe alte meleaguri unde astfel de experiențe sînt de mult cunoscute ele au apărut din aproape în a-proape. Or, noi fără nici o uver-tură ne-am trezit... Ne-am trezit.

Troienele e sublim și barbar. E un moment de grație pentru arta spectacolului care se apropie de acea stare de care aproape ne temem să vorbim, perfecțiunea. Te afli într-o sală cu pereți înalți de cărămidă roșie. Picături de sunete de flaut. Cînd cei șase sute de spectatori sînt adunați, înghesuți, neliniștiți, o ușă de fier alunecă și apare corul. Troia a fost cucerită, bărbații troieni uciși, femeile vor pleca pe corăbiile barbarilor greci. Actorii își fac culoar printre spec-tatori, mișcările lor sînt aspre, țî-nuta nobilă, ei sînt lingă specta-tori dar nu amestecați cu ei. Lu-mea ficcărui este riguros delimi-tată. Se intră într-o altă sală, de jur împrejur are platforme pe care se vor juca principalele momente. Femeile troiene îi înfruntă pe bar-bari. Casandra cu făclii în mîini și streang la gît, o bacantă care dan-sează și rostește vorbe cumplite. Andromaca își pregătește fiul pen-tru sacrificiu. Este adusă Elena, frumoasă și sfidătoare. Troienele se aruncă asupra ei, îi smulg ple-tele, îi sfîșie veșmintele, îi acopo-ră trupul gol cu noroi. E crucifi-



Ellen Stewart, directoarea Teatrului La Mama din New York, a fost alături de trupa Naționalului

Lanterna magică

Sfîrșit de „vacanță”... cinematografică

Odată cu ultimele premiere — „KING-KONG” și „MUSTĂCIO-SUL” — stagiunea cinematografică așa-zis estivală a luat sfîrșit. Am reținut cîțiva interpreți de clasă, cîțiva eroi simpatici, cîteva bune filme de aventuri depășind de mul-te ori simpla calitate a filmului de agrement; am mai reținut un co-mic de calitate, precum și nonșan-țanța cu care producătorii occiden-tali (celi americani, în speță) își cheltuiesc milioanele în valută, și, poate că mai ales, înaltele perfor-manțe tehnice și ridicatul nivel profesional la care au ajuns aceș-tia.

Cîte puțin, despre cele două ti-tluri menționate mai sus; adică mai puțin despre cel dintîi (pro-ducție americană ceva mai veche, din care în afara debutului în film al actriței Jessica Lange, și a rea-lizării respectivelor „monstru elec-tronic” — care numai el, singur, a însemnat o avere...! — în rest, ni-mic), ceva mai mult despre al do-ilea film, un film francez de data asta (scris și regizat de către Do-minique Chaussois — interpretat de Jean Rochefort, Claude Brilly și Jean-Louis Trintignant), și asupra căruia vom insista puțin, intrucît mi se pare o „mostră” asupra mo-dului în care au se face un film de suspense...!

S-ar zice că, în ultimii ani, fran-cezii — ambițioși de succesul in-contestabil al peliculelor america-ne politiste — s-au năpustit asu-pra acestui gen cu ambiție, dar și cu evidentă poftă de a conșura; ei bine, cu o singură excepție (mă refer la filmele produse și jucate de Delon — care a învățat impe-cabil lecția celor de peste ocean), sau a citorva „ecranizări” (gen „BRUTA”, cu Blier), ei bat pasul pe loc. Deși investesc bani cu ne-miluita, folosesc interpreți demar-că, provoacă exploziile unor ma-șini cu nemiluita, „ucid” cu vop-sca roșie în dreapta și stînga, sau le dezbracă (destul de puritan în-să), pe actrițe, în fața camerei... În majoritatea cazurilor, nereuși-

ta, socotesc, provine din scenariul acestor filme și, mai ales, din fap-tul că, amestecînd acțiunile în a-ceiași film, complicînd pînă la ex-trem „intențiile” sîntîrilor în lup-ta lor logică cu organele de ordi-ne — pierd esențialul, și anume acela că un bun film de acțiune, trebuie să aibă un final perfect lo-gic!

„Mustăciosul” demonstrează că brio cum spectatorul — atras, încă de la început, de o astfel de acți-une (în care o grămadă de ind-ivizi mor pe rînd, fără a se ști prea bine de ce?), ajunge, către final, atît de îmbăcșit — de nefi-rească — încît nici el, autorul fi-lmului, nu mai știe cum să o de-cușce, oferindu-și un final absolut cretin, în „coadă de pește” — care final, într-un astfel de film, nu numai că nu te satisface pe tine, spectator dar te și obligă să mes-teci în gînd cîteva pline de miez injurături la adresa celor care nu că-și-au băgat mina în buzunar, dar te-au făcut să-ți pierzi, mai a-les, timpul...! Timp în care ai fi putut, cu mult mai benefic, să parcurgi trei sau patru ziare gu-vernamentale sau de opoziție... nu-i așa? (un exemplu de aiurea-lă: aproape pe întreg parcursul fi-lmului, o tînră și relativ-sexy blondă stăpînită „încurcă borce-ne-le” protagoniștilor, absolut fără nici un sens — iar cînd bănuiește că totuși și diva are un loc în film, autorii „o uită” pur și simplu, te-gată fedeleș și cu un călșu la gu-ră, într-o dubă...!). Cum alt...!

Revenînd însă la „vacanța” po-menită, să remarcăm că în aceas-tă vară organele înlesnite cu difu-zarea filmelor și-au făcut datoria, menținînd, pînă la „fierbinte”, in-teresul publicului cinefil, oferin-du-ne, cum am mai spus și în alte numere ale revistei, niște filme de categorie „B”. Sînt anunțate acum marile premiere, vom vedea în sfîrșit „ULTIMUL ÎMPĂRAT” al lui Bertolucci, și încă... Să ne pro-curăm bilete din timp.

HORIA PĂTRASCU ■

Univers sonor

Opus 1

Paris, 6 februarie 1898 — în Con-certele Colonne este prezentată lu-crarea unui muzician român de 16 ani, George Enescu, care cu prima audiere a *Poemei Române* cunoaște

consacrarea. Este prima partitură pe care tânărul compozitor o con-sideră demnă de a purta numărul de opus 1, deschizînd calea spre marile împliniri viitoare.

București, 1 martie 1898 — în Concertul simfonic de la Palatul A-teneului, dirijat de Eduard Wach-mann, tânărul George Enescu con-duce prima audiere bucuresteană a *Poemei Române*, îndreptățînd opi-nia criticului E.D. Fagure din Ade-vărul (15 martie 1898) că „e un artist remarcabil în vîrstă, dar am credința că violonistul va fi covir-șit de compozitor”...

București, 13-14 septembrie 1990 — după mai bine de patru decenii, *Poema Române* răsună din nou sub cupola Ateneului, în concertul inaugural al stagiunii Filarmonicii „George Enescu”, dirijat de Horia Andreescu... O întreagă istorie îmi pare cuprinsă între aceste repere ale biografiei primului opus enes-cian, corespunzînd unui veac de viață a meamului nostru.

Cel puțin pentru acele generații care s-au ridicat în aceste decenii de sfîrșit de secol, concertul Filar-monicii a programat de fapt o pri-mă audiere, căci acest opus 1 a fost singura lucrare enesciană ma-nifest agresată de cenzură, timp îndelungat. Motivul? Peisajele și oamenii plaurilor natale, descrise în acest poem juvenil, se întregeau în final cu o jubilanță culminantă — imnul național al României de pînă în 1947. Cum am reacționat ascultînd-o acum, înconjurați de celebra frescă? Greu de descris în cuvinte, elocvent însă gestul spon-tan al publicului care, fără o aver-tizare prealabilă, s-a ridicat la final în picioare, redescoperind cu evla-vie ecouri de demult. Nu pentru o anumită persoană sau un nume, ci pentru ce a însemnat acest imn în istoria țării. George Enescu a sim-țit-o în adolescența sa și nu s-a sfîșit să-și încheie astfel, emblema-tic, *Poema*. Nu ca un semn de ser-vițute, ci ca un jurămint de credin-ță pe care l-a respectat în întreaga sa viață.

Filarmonica, alegînd acest opus 1 (existent trunchiat în versiuni an-terioare), face un gest elocvent de atitudine, arătînd și cum ar vrea să fie de acum încolo destinul a-cestei prime orchestre simfonice românești. În cuplajul cu *Simfonia a V-a* de Gustav Mahler, promisiu-nile sînt mari și, sperăm, vor fi respectate. Primul concert al sta-giunii a fost, prin semnificația sa, un moment memorabil.

GRIGORE CONSTANTINESCU ■

a câștigat !

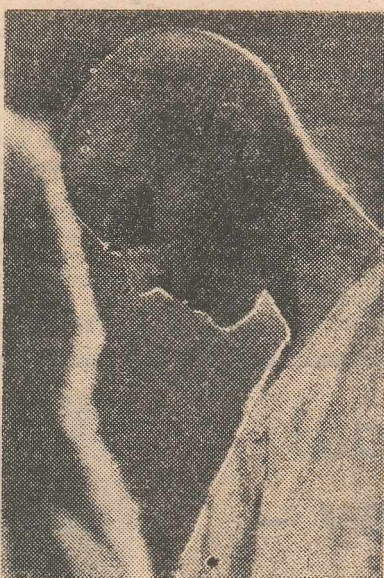
cață, decapitată. Momente de cruzime lucrate cu o artă desăvârșită, povești aspre ale unei lumi aspre. Nici nu contează că în Euripide, Elena nu este ucisă și că în Odissea aflăm că peste zece ani Telemah o va întâlni la curtea lui Menelau la fel de frumoasă. Pentru spectacolul acestui moment e necesar. Toporul cade pe gâtul Electrei. Sutele de spectatori privesc anesteziat cum lumina se stinge încet. În spatele lor începe să se ridice cortina de fier. Citeva minute nu reacționează, scena e inundată de lumină, pe margini stă seaua. Partea finală e un poem în imagini. Femeile troiene își iau rămas bun, își șoptesc una alteia un legământ. O clipă lungă de tăcere. Și pleacă pe corabie. La mijloc au lanțuri dar merg drepte ca niște regine. Grația lor pulverizează violența barbarilor. Chiar și în sclavie poți fi liber dacă spiritul tău e liber. Momentul plecării corăbiei e tragic și măreț, realizat cu o simplitate dezarmantă.

Impresionați de interpretarea Ioanei Bulcă în Hecuba, a Tatianei

Constantin și a Raluca Peniu în Cassandra, a Iuliane Moise și a lui Carmen Ionescu în Elena ar fi grav să credem că momentele le aparțin. Reușita **Troienelor** este a tuturor, nici o scenă nu există printre un singur actor ci prin toți la un loc.

Trilogia mai are un act. „Dramă spre lumină” cum a numit Andrei Șerban **Electra**. Când spectacolul s-a jucat în Grecia ordinea pieselor era inversă. Se începea cu **Electra** iar Clitemnestra era ucisă la apusul soarelui. Și la Național omorirea Clitemnestrei devine simbolică, ea se petrece în fosta lojă prezidențială.

La sfârșitul **Troienelor** ești imbiat, răvășit de imagini. Ultima scenă aduce o stare de liniște interioară. Regizorul vrea ca în **Electra** să dezvolte această armonie. Spectacolul este plastic, stilizat, desfășurat pe spații vaste. După dramatismul primelor două părți aici pare că îți înțelegi o apă domoală, liniștitoare. Nici o clipă nu va fi la intensitatea scenei Casandrei, care nu a făcut decât să prezică viitoarea tragedie.



Iuliana Moise în Elena din Troia prin talent și curaj a dăruit o graniță a prejudecăților în teatrul nostru

Dar indiferent care ar fi fost rolul ei în Trilogie, **Electra** nu trebuia să-și piardă sensul ei profund tragic. Ea seamănă mult cu **Medeea**. Lucrăți în pasiă neagră, **Medeea** este legenda mamei care își omorâ copiii. Deși gândită în culori pastelate **Electra** rămâne legenda fiului care își ucide mama. Pe **Medeea** și **Electra** le apropie una dar în timp ce prima este puternică și duce până la capăt răzbunarea, cea de-a doua va acționa prin brațul lui Oreste, acest inger căzut. **Medeea** este singura ucigașă nepedepsită de zei. Oreste însă va plăca urmărit de Erinii, **Electra** este un ultim acord al Trilogiei, grațios dar lipsit de dramatism.

Prin Trilogie s-a zidit un început pentru teatrul nostru. Andrei Șerban a câștigat. Nu glorie pentru că avea. A câștigat înfăptuirea cu cei care l-au așteptat 20 de ani și care îl transformaseră dintr-un simplu om într-un mit.

AURELIA BORIGA ■
Fotografii de **GABRIEL BUGNAR ■**



Troienele, o experiență coplesitoare pentru actori și spectatori

Correspondența

literară

Sebastian Sanda (Pincota): Dorința dvs. de a se reintroduce în **Flacăra** „o rubrică de poezie”, iată, s-a împlinit. Nu va fi, însă, doar o rubrică de poezie, ci una de mai larg dialog cultural și uman (când va fi cazul). Din cele 9 poeme trimise, 3 sînt aproape publicabile și le-am reținut pentru o viitoare pagină de poezie tină. Mi-au plăcut inclusiv poemele pe care bănuiesc că le cîntă ca texte, la o țară. Tot ce atingeți are prospețime. Chiar și excesele. Luați-vă serios în seamă. Aveți pe ce miza. Dar trebuie neapărat să intrați la o facultate.

Ionel Purghel: „Sînt un tînăr de 22 de ani căruia îi place viața cu toate bucuriile ce i le rezervă”. Dacă între cititoarele revistei noastre se nimereste vreo tînără sub 22 de ani căreia îi place și ei viața, cu toate bucuriile ce i le rezervă, s-ar putea să-i placă foarte mult și poemele dvs. O rog să vă scrie pe adresa: Muncelu de Sus, nr. 272, com. Mogoșesti — Siret, jud. Iași, cod 5734. Intr-un colț îndepărtat de Moldova, Ion Purghel e singur și-și umple — în așteptare — singurătatea cu versuri.

N. Grigore (București): Păstrez manuscrisul și vă aștept într-o zi la redacție, între orele 13-14, la secția cultură, pentru amănunte în plus despre cei doi tineri din familia dvs. răniți în decembrie. Gestul dvs. este emoționant. Vă mulțumim pentru încredere.

Mihai Simionescu (Bain Mare) ne semnalează reapariția unui poem necunoscut al lui Ioan Nenițescu, în ziarul județean **Graul Maramureșului**. Redescoperit de cercetătorul Valeriu Achim în **Revista catolică** (scoasă de Vasile Lucaci), poemul publicat acum o sută de ani și dedicat Basarabiei merită să fie pus în circulație de

masă. Avem nevoie, în continuare, de cititori fideli revistei noastre, ca Mihai Simionescu. Astfel de gesturi de atenție, ca și cel al domniei sale, valorează uneori cit o pagină de creație.

Nețulescu Alina (Plopieni): Cele două poeme trimise sînt cuminți și scolarești. Trimiteți-mi versuri doar o dată pe lună și numai după ce citiți măcar o carte de poezie la două zile. Apreciez intenția dvs. de a deveni ziaristă. Scrieți-mi despre ceea ce se întîmplă mai palpitant în liceul dvs. și în Plopieniul dvs.

Ovidiu Nord (Pașcani): Ca vechi cititor al revistei **Flacăra**, nu vă fie teamă. Desi susținătorul rubricii „Atelier literar” si-a luat cu dînsul și computerul mutîndu-se de la firma noastră, vom încerca să ne descurcăm în continuare cu mijloacele simple care ne-au rămas la îndemînă — inima și conștiința. Poemul dvs. de duminică este chiar frumos.

Jean Mișulescu (București): Iată un fragment din scrisoarea dvs.: „cei 2 ani jumătate de puscărie în penitenciarul Făgăraș au trecut greu, dar au trecut, unde am stat la celula H timp de patru luni fără pat, imbolnăvindu-mă de t.b.c. pulmonar, care cu greu m-am vindecat în libertate, nu și de diabetul zaharat”. Tot respectul pentru suferința dvs. unică și înconfindabilă. Din păcate poemele trimise nu sînt pe măsura a ceea ce ați trăit.

Ioan Safir (București): Sînt mulți poeți români, mai ales tineri, care au publicat și înainte, în țară, versuri mai demascatoare decît ale dvs. Pe riscul lor, desigur. Poemele pe care le-ați trimis la **Europa liberă**, în preajma congresului P.C.R. din noiembrie, si-au făcut datoria atîtuțel. Acum, după izbucnirea vulcanului real, „tăcerea vulcanului” dvs. de cuvinte este aproape insesizabilă.

Carmen-Benedicta Bărbulescu (Craiova): Să vă audă Domnul cel din ceruri „Ruga”. Mă rog și eu împreună cu dvs.

Dan Radu Pocol (Bîrsa): Greu ar putea fi imaginată o scrisoare mai cîntită și mai plină de bun simț ca a dvs. Poezia — ca mijloc

de comunicare — se face prin cuvinte purtătoare de sentimente, nu cu sentimente pure. E foarte importantă, deci, perfecționarea continuă a mijlocului de transport pentru ca valoarea materialului transportat să ajungă cit mai eficient la destinatie. Deocamdată, apreciez doar omul ieșit din comun care sintetiză. Decît un poet mediocru, e preferabil să fii un om extraordinar. Dvs. se pare că sintetiză.

Suvac Constanța (București): Faptul că poemele colegului dvs. Drăgoi Dumitru v-au plăcut atît de mult incît ni le-ați trimis și nouă e un semn în plus că poezia poate și trebuie să unească sufletele. Poemele trimise (desi pamflete) au un pronunțat aer de album de familie.

Frățilă Costel (Bistrița-Năsăud): Terminați-vă liniștit armata. Față de poezie v-ați făcut datoria!

Caramzelescu D. (București) ne trimite un poem dedicat evenimentelor din 22 Decembrie, cu mențiunea că a fost exclus din partid în '56 pentru că a prezis sfîrșitul PCR-ului încă de atunci. N-ați vrea să mai faceți niste preziceri? Chiar și în versuri!

Ilie Iosif (Timișoara): Apreciez sentimentele dvs. dar cele două poeme trimise nu sînt la înălțimea temelor tratate. Poezia nu se face doar în timpul liber, ci tot timpul. Ea se numără printre acele activități umane care nu admit jumătăți de măsură. Un poet trebuie să-și mențină condiția poetică și cînd lucrează la strung, așa cum — indiferent ce operații ar face cu minile — un cosmonaut rămîne cosmonaut prin faptul esențial că trăiește în altă paradigmă umană decît ceilalți.

În atenția corespondenților noștri: Aștept de la dvs. texte fierbinți, pe măsura timpului pe care îl trăim. Ca orice privighetor, lucrez mai ales noaptea. As vrea ca textele dvs. să mă țină treaz pînă dimineața. Nu doar pe mine ci și vremea aceasta! Și cele ce vor veni — dacă se poate. Vă doresc o săptămînă valoroasă!

AURELIA BORIGA ■

Cursa cu obstacole

Nu e premiul Pulitzer...

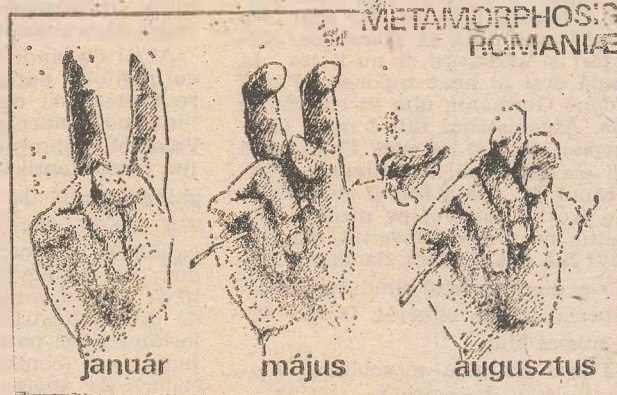


„România liberă”, în numărul din 16 septembrie, cu titlul „Un ziarist agresat”, publică pe prima pagină următoarea știre: „Dl. Kiss János — redactor șef al săptămînalului satiric „Tromf” de la Mîercurea Ciuc — a fost agresat vineri seara în gangul blocului în care locuiește. A fost atacat și bătut foarte tare de necunoscuți care l-au doborît și l-au lovit cu picioarele. Celor de la poliție nu le-a

putut da amănunte despre agresori.”

Agresarea a avut loc în ziua de 14.X., în jurul orei 21.30. Am aflat acest detaliu de la soția colegului D. Kiss János, sunînd întîmplător la ei acasă, cu jumătate de oră după cele întîmplute. Cu el n-am putut vorbi atunci. Era după vizita medicului și dormea. Dar cîteva detalii interesante le-am consemnat. Redactorul șef al săptămînalului satiric „Tromf” a scăpat relativ ușor, agresorii fiind obligați să abandoneze victima, cîzută la pămînt fără cunoștință după primul pumn plasat cu pricepere și pe care tocmai o loveau cu picioarele datorită unor copii ce se aflau în apropiere și a unui trecător care au început să tipe. Trecătorul și tinerii l-au dus în brațe în apartamentul lui. Spre bucuria familiei, a sosit imediat Salvarea, iar după medic a apărut și poliția. Din întrebările puse s-a aflat că Salvarea a fost anunțată de „Poliție”. Se pune, în mod logic, o întrebare: Cine a anunțat poliția care a apărut atît de prompt, la numai cîteva minute după atac? Desigur, cercetările vor lămuri lucrurile și vor fi înlăturate bănuielele mele, consider fi-rești.

De ce a fost atacat colegul nostru? E greu de ghicit. Nu ne putem lansa în presupuneri hazardate. Fapt este că săptămînalul „Tromf”, un fenomen insolit într-un centru de județ, a atins o popularitate bimezitată, depășind tirajul de 50.000 exemplare. Apariția acestui săptămînal, ca și a altor publicații de acest gen, fie românești, fie maghiare, este un rezultat al descătușării. În România, înainte de decembrie, nu a existat presă de satiră și de umor, în limba maghiară. Satira, deseori și umorul blind erau surghinuite din arsenalul gazetăresc. Întîlneam umorul, de obicei, în ajun de revelion în coloanele citorva publicații. În ultimii ani însă, cititorii erau lipsiți și de aceste rubrici anuale. Redacția „Tromf” (Atu) mobilizează în jurul ei condeie cunoscute, vechi și noi. Se practică genurile scurte, iar în domeniul caricaturii, săptămînalul a devenit un adevărat atelier pentru graficieni. Majoritatea lor este tînără și foarte talentată, practicînd un desen incisiv, cu încărcătură semantică explozivă. Dar adevărul mă obligă să amintesc că, pe lîngă numeroase desene reușite, întîlnim și unele lipsite de gust sau cu un mesaj confuz. Se impune deci o exigență sporită în selectarea materialelor și finalizarea fiecărui număr. Textele, ca și desenele „Tromf”-ului, deranjează



ză anumite mentalități. N-au lipsit nici amenințările de rigoare. Făcînd haz de necaz, îmi permit să amintesc colegului nostru D. Kiss János că aceste „mingîrieri” dovedesc că revista are eficacitate și nu poate fi ignorată. Îl rog să considere loviturile primite ca pe niște premii. Desigur, nu e premiul Pulitzer, dar să fim optimiști.

BALOGH JOZSEF ■

20 septembrie 1990

P.S. Anunț pe această cale redacția „Tromf” că am expediat 4 poezii satirice, considerîndu-mă, în continuare, un colaborator fidel, chiar dacă nu aspir la premii intruchipate în pumnii necunoscuților.

Caricaturi de V. Kató și Rangyák József junior, apărute la 13 septembrie în „TROMF”

Cum ne vîd englezii?

În 13 iunie la Londra avea loc premiera spectacolului „Pădurea nebulă” de Caryl Churchill. Subiectul piesei: România ultimului an. S-a scris si s-a spus că la noi în primele luni ale acestui an teatrul s-a mutat în stradă. Caryl Churchill a înțeles că aceasta nu este doar o figură de stil ci o realitate și atunci a descins cu zece actori în București și au început

să stea de vorbă cu oamenii și să noteze replici. Colajul acestor fraze a devenit o piesă-reportaj la care te surprinde analiza lucidă a ceea ce se întîmplă cu noi. E formidabil impactul politic.

Zilele acestea Quick Change Theatre Company a jucat piesa în București. A fost un succes. Vom reveni cu amănunte.

II

Continuăm să prezentăm noi date și fapte din biografia ambasadorului român din anii interbelici, Raoul Bossy.

Prin urmare, la 1 noiembrie 1931, R. Bossy a fost transferat la Legatia română de la Viena, în calitate de consilier de Legatie. De la 1 decembrie 1933, Bossy a fost înaltat ministru plenipotențiar cls. II, funcționând în această calitate tot la Viena, până la sfârșitul lui ianuarie 1934.

Rechemat în Administrația Centrală a Ministerului Afacerilor Străine de la București, Raoul Bossy a fost numit pe dată — la 1 februarie 1934 — trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al României la Helsinki. De la 1 noiembrie 1936, R. Bossy a fost transferat pe același înalt post, la Legatia română de la Budapesta.

Între timp, la 1 aprilie 1939, Bossy a fost ridicat la rangul de ministru plenipotențiar cls. I.

De la Budapesta, Raoul Bossy a fost trecut șef al Legatiei române de la Roma (25 septembrie 1939 — septembrie 1940). În lunile de guvernare a „statului național-legionar”, R. Bossy a funcționat în calitate de trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al României la Berna — începând cu 16 octombrie 1940.

După rebeliunea legionară, Raoul Bossy a fost numit șeful Legatiei române de la Berlin (perioada 1 martie 1941-15 iunie 1943). Simultan, Bossy a condus și Legatia română de la Copenhaga, rămasă fără titular de la 15 octombrie 1940 (ultimul ambasador român în capitala Danemarcei fusese Alex. Duiliu Zamfirescu, vechiul camarad al lui Raoul Bossy întru ale diplomației).

Regimul antonescian l-a numit pe R. Bossy trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al statului român la Sfântul Scaun, începând cu 15 septembrie 1943.

Însă Bossy — aflat în vădită nepotrivire de păreri cu conducătorii politici de la București — a declinat decizia stipulată în decretul publicat de „Monitorul Oficial” nr. 197 din 24 august 1943; nu s-a prezentat la post, pentru instalare, preferând să rămână în Elveția, unde a contribuit la activitatea diplomatică pentru scoaterea României din viltoria războiului hitlerist.

Dar mai bine să redăm mărturisirile lui R. Bossy însuși, în legătură cu avat-

arele ultimelor sale misiuni în străinătate, însemnări autografe înscrise de reputatul ambasador român în anul 1947:

„Postul de la Berlin l-am refuzat, din motive politice, prin mai multe telegrame înregistrate oficial în care arătam că nu era în însuși interesul guvernului de a fi reprezentat într-un post al Axei de către un diplomat

român de atunci și cel german. Rapoartele prin care semnalăm la București primejdia îndepărtării de aliații firești și tradiționali ai României au fost folosite acum — și unul chiar citat integral — alături de acelea ale lui Gafencu, în Actul de acuzare intentat fostului regim dictatorial din România. După intrarea României oficiale în război, mi-am dat în mai multe rin-

Raoul Bossy — un ambasador pentru eternitatea românilor



care-si făcuse întreaga carieră sub semnul politicii de strinsă alianță cu puterile democratice din Apus și cu Mica Înțelegere și Înțelegerea Balcanică. A trebuit însă să primească ulterior misiunea din cauza presiunilor guvernului. A contribuit mult în această privință și indemnul stăruitor al prietenului meu Alexandru Cretzianu, pe atunci Secretar General al Ministerului Afacerilor Străine, care a insistat telegrafic și telefonic nu numai asupra serviciilor ce aş putea aduce, ca fost ministru la Budapesta, într-un post unde se pune în primul rând chestiunea Transilvaniei, dar și asupra interpretării ce s-ar da și a urmărilor ce m-ar aștepta în urma unui refuz de serviciu opus guvernului care tocmai înăbușise revoluția legionară. Ca și colegul meu de la Moscova, Gr. Gafencu, am fost lăsat, în timpul misiunii la Berlin, în totală ignoranță a înțelegerii secrete ce se închea între guvernul

duri demisia, stăruind asupra ei atât verbal cât și prin rapoarte și telegrame înregistrate oficial și care se află în arhiva Ministerului Afacerilor Străine din București. Cum constatăm că, în ciuda promisiunilor și a sfaturilor de răbdare, nu se dădea urmare demisei mele prin numirea unui succesor, am părăsit Germania, instalându-mă în Elveția. Când s-a pus în sfârșit capăt misiunii mele, s-a publicat concomitent în „Monitorul Oficial” numirea mea ca ministru la Vatican. Nevrind însă să continui a servi sub un regim ca acel de atunci și spre a mă desolidariza de o politică pe care nu mă sfîșsem s-o dezaproab în rapoartele mele, am refuzat postul de la Vatican (precum și acela de la Madrid ce mi s-a oferit în urmă), rămânând în Elveția, unde mă aflu acum de 3½ ani și unde reprezint Crucea Roșie Română pe lângă Crucea Roșie Internațională. Am avut în acest timp o misiune ofi-

Geografia în „pericol”

Cu istoria ar mai merge. Ea nu e preste ci supt oameni, vorba cronicarului, poate fi adusă din condei, boită, dichisită, de n-o mai cunoști. Cu Geografia, uite că m-am încurcat-o. Se refac peste noapte imperii (al lui Nemețchi, să zicem). Se destramă tot peste noapte (și ce noapte!) adevărate felii de planiglob (Muscalia, ca să zic așa). De chitai îmi e și frică să pomenesesc. Numeri țări și țărișoare și nu-ți ies la socoteală deși ai abac niponesc. Parcă erau două Germanii, uite că am rămas cu una. Afganistanul uite-l nu e (adică invers), te uiti și vezi Coreele? că sînt și ele tot două, dar numai ce înțorci capul și... Așa a fost și cu Vietnamurile (vorba Dusuului pe pusti). Uite Kuveitul, nu mai e Kuveitul, s-a terminat! S-a dat (Sadam, Sadat era alt-cum) s-a dus imperiul blindului Bokassa, Liberia iar s-a eliberat. Despre Filipine numai bine.

Pusă sub schiptru moschicesc, moșia unuia de-i ziceau Ștefan, cel Mare toate neamurile luminate ale vremii lui, moșia aista se scutură cu semeție de robie și-și proclamă independența. Cu-prinsul ei nu e prea mare, îl poți măsura cu pasul. Și totuși, din el vor să se rupă (nu chiar de „capul” lor) alte două „state”? Cum așa? Să faci o țară cit un stadion de fotbal sau joacă, punind semn de stăpînire peste citeva sate și rîșoare? Ideea e năstrușnică, bezmetică. E o bazonie (asta devine de la o rostire așteă bez a conii, adică fără cai!), e un gest plin de recugetare și violență. Cum n-ar zice rîmlenii, divide, că tot n-ai să stăpînești tu! Toată stima pentru găgăuți, totuși trebuie să priceapă că n-au nevoie de o țărișoară proprietate personală, ei aparținînd prin destin unei țări (nu spun care, ei o știu prea bine), unei obști și unui neam (totuși) nemuritor.

Un istoric maghiar prorocea recent

într-un interviu acordat ziarului „Moskovskoe Novosti” mari „noutăți” pe harta Europei: o desfacere în evantai a hotarelor României ce ar urma să redevină Mare, compunîndu-se dintr-o Transilvanie autonomă, o Basarabie așîșdere și, în rest, ce mai rămîne. Basarabia autonomă ar putea, pretinde istoricul, să devină și ea Mare încorporînd „Moldova Românească”, Moldova „sovietică”. România ar avea astfel „relații destul de delicate cu Rusia”, ba chiar cu Ungaria, care n-a abandonat ambițiile sale de a anexa Transilvania. Bravos! Bine-ți stă ție, țuică strămoșească între palinkă și vodcă Moscovskaia!

Atîns de sindromul găgăuțesc istoricul politolog putea să-și pună în lucrare fantezia și chiar mai mult imagînd independența statală a Banatului, Valahiei, Dobrogei, ba chiar a Olteniei (în ciuda faptului că ni l-a dat pe ghinghishanul de la Scornicești). Chiar așa. Valah, dac-beget aș uita o clipă ce sînt și-aș proclama Muscelul nu județ, cum se nevoiește al mei, ci republică de-a dreptul. Ar crește numărul de prim-miniștri. De miniștri. Din doi locuitori, trei-patru ar fi senatori, deputați sau (cîmîtir pachidermic) ambasadori. Ar apărea alte jdemii de jur-nale. Aș fi membru în foarte multe asociații, uniuni și academii. Chiar orașele le-aș despărți în țări, chiar piețele. (A fost așa un caz în București lui 1990).

Există, lată, frați ce vor să ne elibereze de povara administrării puținelor dariuri pe care le mai ascunde pămîntul românesc, frați gata să ne ofere prilejul mult-visatei intrări în civilizație numai cu prețul unor (estetice) ajustări de teritorii. Ajutoarele acestor „frați” fără îndoială că nu vor lipsi: pamflete, loțiuni împotriva bățăturilor, pioneze, vată medicinală și griu de săpîntă.

Elanul unor asemenea cartografi de tip (nu prea) nou pot fi rețezate numai prin strădaniile noastre de a edifica o Românie bogată și demnă, condusă de legiuiri democratice, Mare, în primul rînd prin frumusețe și spirit. GHEORGHE TOMOZEI ■

„Cum e baia la profesoara de fizică”

„Am făcut baie acasă la profesoara de fizică”, mi-a spus unul din copiii veniți din Basarabia. „Am avut mare noroc zilele acestea cu profesorii. Ne-au adus cărți, rechizite, dulciuri. Ne iubesc.”

În 14 septembrie au sosit 21 de copii care în urma unui concurs au obținut burse pentru Liceul Gheorghe Lazăr din București. Nu-i aștepta nimeni. Au stat o zi în autobuz. Apoi au fost cazați la Școala 150, într-o sală mare unde s-au înghesuit 21 de naturi de fier. Fete și băieți în aceeași încăpere. Lîngă o sobă de teracotă un munte de geamantane și doar un culoar îngust prin care să te strecorei. Într-o încăpere alăturată citeva chiuvețe cu apă rece. Aceasta este imaginea pe care am văzut-o în 21 septembrie.

— Aveți dificultăți cu instalarea copiilor sosiți din Basarabia.

Domnul Novac, directorul Liceului Gheorghe Lazăr: Nu e adevărat.

— Deocamdată stau toți într-o singură cameră.

N.: — Nu e adevărat.

— Am fost și am văzut.

N.: — Asta-i internatul. Nimic nu e adevărat... Dacă ați aflat atunci de ce mă mai întrebați... Au sosit prea repede.

— Pe cine ați anunțat să amîne sosirea?

N.: — Nu știu cu cine am vorbit. E numele pe aici prin hîrtii. Pe contract am scris să nu plece pînă ce nu primesc telex de la mine.

— Nu v-ați gîndit că liceul nu are internat și vor aparea complicații?

cioasă de îndeplinit, din partea patrioților de la noi — sau «rezistenței» cum se spune astăzi —, ceea ce m-a adus în legătură cu reprezentanții Aliaților din Elveția, cărora aveam comunicări de transmis și răspunsuri de primit pentru a le împărtăși acasă. Eram fi-rește în contact permanent cu compatrioții noștri din Elveția care gîndeau la fel și care lucrau pentru eliberarea țării”.

În anii 1944—1947, Raoul Bossy a fost delegat al Crucii Roșii Române la Comitetul Internațional de Cruce Roșie de la Geneva. În anii 1950—1951 a activat în cadrul Consiliului Mondial al Bisericii, cu sediul la Geneva.

O lungă perioadă de timp R. Bossy a avut colaborări foarte frecvente și substanțiale cu Secția Română de la Radio Europa Liberă; în New York, anii 1952—1965; în Paris, anii 1966—1970.

Am mai reținut din densa biografie a ilustrului diplomat român și alte responsabilități revelatoare: membru al Adunării Națiunilor Captive Europene (A.C.E.N.), în anii 1957—1965, la New York; de asemenea, membru al „Comroman”-ului, o societate internațională de caritate pentru ajutorarea refugiaților români în Paris și New-York.

Pe lîngă diferite decorații cu caracter diplomatic, lui Raoul Bossy i s-au conferit: Ordinul Steaua României în grad de Comandor; Ordinul Coroana României în grad de Mare Ofițer; Ofițier de la Légion d'Honneur.

Raoul Bossy a încetat din viață la 31 august 1975, în localitatea elvețiană Saanen (unde-și are și mormîntul).

Dar, în afara preocupărilor sale pur diplomatice — de care s-a achitat totdeauna cu înaltă competență, profesionalism și pasiune — Raoul Bossy s-a dovedit și un harnic, dotat istoric.

De remarcat că în mai toate peri-plurile sale diplomatice, R. Bossy nu s-a rezumat la împlinirea cu brio a misiunii de ambasador, ci a întreprins aprofundate studii în arhive și biblioteci naționale din capitalele statelor itinerate, spre a aduce în circuitul informațional noi și noi mărturii privitoare la istoria multimilenarului popor român.

Așa, de pildă urmare a celor două numiri la Legatia română de la Roma, Bossy a publicat două studii, unul în anul 1922 — *La parie dell'Italia nella storia diplomatica della Romania*, altul

N.: — Sînt vinovat că nu am vorbit cu cei de la minister înainte să semnez contractul. Greutățile sînt destul de mari. Dar domnul Deac mi-a spus zilele acestea că ne va sorîni.

Iarăși și iarăși ministerul. Zîmbetul părintesc al ministerului tot nu ar fi pus vale la usi, sticlă la geamuri, lino-leum pe podea. Dar poate de data aceasta ministerul ar fi trebuit consultat pentru că învățămîntul nostru este încă într-o perioadă de căutare a propriului său drum. Gravă mi se pare însă incapacitatea de a duce la capăt o acțiune deja pornită, oricîte dificultăți întîmpini pe parcurs. Bursele pentru copii din Basarabia au fost un gînd frumos, dar împotmolirea organizatorilor poate compromite această idee.

Din partea Republicii Moldova contractele au fost semnate de organizația TOTONOV. Si reprezentantul lor are o doză de vinovăție în situația creată. Valeriu Simionov: „Un profesor din Moldova a fost însărcinat să se ocupe de contractele TOTONOV. Cînd s-a întors în Chișinău a avut probleme de familie și a venit cu actele cu o zi înainte de data plecării. Pe contract scria că intră în vigoare cînd este rezolvată problema cazării. Nu mai erau alte precizări. Situația nu era foarte clară dar copiii erau strînși din toate părțile republicii, autobuzele plătite. Si am plecat.”

„De la minister ni s-a spus că domnul Opris ne-a indus în eroare” mi-a spus mama unui copil. „Aseară i-am si spus

CĂLĂTORIE ÎN CANADA ȘI S. U. A.

Cursul dolarului, mai ales cînd n-ai dolari

În anul 1926 — Primele legături diplomatice cu Piemontul — și o carte în anul 1928 — Politica externă a României între anii 1873—1880, privită de la Agenția diplomatică din Roma.

Rod al „sederii” lui Raoul Bossy la Helsinki este și lucrarea sa tipărită în anul 1937 — Mărturiile finlandeze despre România.

După cum, tentantele arhive vieneze i-au permis ministrului plenipotențiar român în capitala Austriei, R. Bossy, să elaboreze o carte de excepție, în 1937 — *L'Autriche et les Principautés Unies* — și un studiu apărut în anul 1940 — *Propaganda austriacă împotriva Unirii Principatelor*.

Alte studii, articole și conferințe publicate sau rostite de Raoul Bossy: *Candidații străini la tronurile române în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea* (1925); *Politica externă a României între anii 1859—1866* (tipărit în 1932); *Tittoni și România* (1931); *Vechi năzuințe federaliste în sud-estul Europei* (1934).

Raoul Bossy este autor a două alte valoroase cărți ce ar merita să fie reeditate, ca de altfel întreaga sa operă de remarcabil istoric; iată titlul respectivelor cărți: *Agenția diplomatică a României în Paris și legăturile politice franco-române sub Cuza Vodă* (1931); *Agenția diplomatică a României la Belgrad și legăturile politice româno-sârbe sub Cuza Vodă* (1934).

O bogată activitate publicistică a avut R. Bossy și după cea de a doua conflagrație mondială. Vom cita câteva dintre studiile tipărite în reviste de specialitate din străinătate: *Romania — barrier nation* (1951—1952); *Gobi-neau et la politique des nationalités* (1964); *Les roumains et l'idée fédéraliste au XIX siècle* (1967); *Projet de Bloc Neutre en 1939* (tipărit în anul 1969).

Pe cît de relevantă este vocația de istoric a lui Raoul Bossy, pe atît de însemnate, de substanțiale sînt și „însemnările și memoriile sale din viața diplomatică”, manuscrise din care — pînă la curînda lor editare integrală — vom reproduce unele extrase în paginile revistei „FLĂCĂRA”, cu gîndul mărturisit de a fixa în conștiința contemporanilor noștri gîndul și fapta unui ilustru ambasador român pe nedrept uitat.

(Va urma)

STELIAN NEAGOE ■

domnului Opris că îmi pare rău că nu am bani suficienți să cumpăr bilete de întoarcere pentru toți. I-am zis furi-oasă că am să mă asez la un colț de stradă și tot string banii și plecăm înapoi cu copiii.”

Domnul Tudor Opris mi s-a recomandat „consilier neplătit al ministrului” și avea despre această încurcătură o părere foarte originală: „Copiii se simt foarte bine în situații mai puțin confortabile. Cu un confort maxim ajungi la o lenie perfectă. Un mic antrenament spartan nu le strică. Tinerilor le lipsește antrenamentul pentru viață și judecă lumea numai prin elemente strict senzoriale.”

Experiența senzorială urma să atîngă un moment de vîrf în acea zi. La prînz copiii au început să se mute la căminul Liceului 22 din strada Dumitru Lemnea. De la intrare mirosul era sufocant. Se infundaseră țevile de canalizare. Holuri, camere urite. Uși negre nelustruite, dulapuri rupte, mese cu tăblia zdrentuită. O cantină la care se gătește fără legume. M-am gîndit la cei 21 de copii din Basarabia care trebuiau să găsească aici un cămin, nu doar un loc de dormit. Și m-am gîndit și la cei 200 de copii ai noștri. De la Liceul Lăzar fuseseră trimisi cîțiva lucrători să aranjeze cît de cît cele cinci camere. Elevii liceului industrial trebuiau însă să se descurce singuri, să repare ei ce se mai putea din acel decor. Administratorului i se părea firesc.

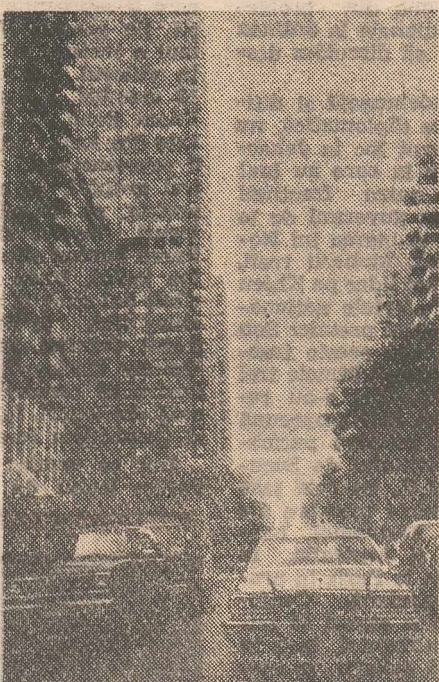
Cînd am plecat, diriginta începuse să transporte cu mașina bagajele copiilor spre noul loc de cazare. Elevii din Basarabia erau înconjurati de colegii lor bucureșteni care îi rușau să-și petreacă sfîrșitul de săptămîină împreună. Orice început e greu. Totul e să nu ne descurajăm.

AURELIA BORIGA ■

Un gazetar care solicita, pentru o carte, păreri ale celor ajunși pentru prima oară în America m-a întrebant:

- Cum găsiți New York-ul?
- Altfel.
- Altfel decît ce?
- Altfel decît orice.

Adunase, firește, o mulțime de păreri despre măreția zgîrie-norilor și părea nițel intrigat că nu mă mir, ca toată lumea, de înălțimea clădirilor și de lățimea șoselelor. I-am spus că nu-s atît de rafinat încît să mă minunez de tot ce-i normal. E normal ca, peste



ocean, să dai de fel de fel de lucruri mari ori gigantice. M-am așteptat să găsesc între mine și America, mai multe oceane — Atlanticul fiind cel mai puțin important dintre ele. Dacă e să mă șocat, mai multe pricini voi avea pentru asta la întoarcerea acasă. În fine, ar mai fi un motiv pe care n-are să-l înțeleagă: în primele două-trei săptămîni românul, nimerit în lumea nouă, înmulțește cu o sută tot ce cheltuiește. Dă la metro un dolar și cincisprezece cenți și suferă la gîndul că, de fapt, a plătit o sută cincisprezece lei; bea un pepsi de un dolar la una din tonelele de pe stradă și băutura îi stă în gît la ideea că s-a mai dus o sută de lei. Pe român, prețurile americane oricît ar fi de mici, îl fac să transpire. Pentru un om care a cumpărat dolarul la bursa neagră cu o sută de lei ori umblă prin lume cu buzunarele goale, cel mai mic pret tot mare e.

În general, adaptarea la dolar se face greu datorită cumpărilor prejudecătii depozitate în toată ființa noastră după care România este o țară bogată iar românul e harnic și cinstit. Poate că așa era românul cînd era dac. Poate că așa era sau putea să pară România în vremurile cînd se muncea șapte zile din săptămîină și încă puțin pe deasupra. Preocupat să înmulțească orice pret cu o sută, călătorul român uită să bage de seamă că, la el acasă, fiecare dolar are o poveste. Și că, de fapt, interesante sînt povestea obținerii lui și abia după aceea modul în care poate fi cheltuit.

Cîteva istorioare economice avînd ca personaj principal dolarul merită să fie cunoscute. ● Pizza e un fel de mincare foarte popular. E cel mai simplu fel de mîncare complicat. Se prepară cîteva sute de feluri de pizza, la orice oră din zi și din noapte, în toate zilele săptămîinii și în toate localitățile. Cît costă porția? O porție costă din ce în ce mai puțin. Tot mai mulți negustori vind pizza. Pe toate canalele de informare — televiziune, presă dar mai ales foi editate special — se vorbește de tipuri de pizza din ce în ce mai gustoase și mai ieftine. Totuși, în micile restaurante — și chiar și în cele mai mari — nu prea zărești musterii. Baza comerțului cu pizza o constituie livrarea la domiciliu la o simplă comandă telefonică. Pentru un român e de neînțeles amănuntul că o pizza servită acasă costă mai puțin decît una mîncată în bistro. Și încă un detaliu de natură să scandalizeze gîndirea ne-americanului: dacă sublima plăcintă cu de toate nu-ți sosește fierbinte în jumătate de ceas, firma ți-o livrează

gratuit. Dacă n-o face ea, o face concurența.

Deci, concurența contează, nu banii. ● În Canada toți oamenii se pot îmbrăca foarte bine, indiferent de veniturile lor. Asistența socială a creat o rețea de magazine cu numele „Amity” unde sînt repuse în circulație, la prețuri infime, haine și bunuri casnice strînse de la populație. E impropriu să vorbești de haine vechi, mai ales că o mare parte din îmbrăcăminte e cedată de mari complexe comerciale preocupate să scape de marfa care se vinde greu sau care, din cauze subtile, nu e agreată de cumpărătorii tradiționali. Un pantalon nou sau abia purtat costă cinci-șase dolari, un palton — cincisprezece, o rochie — șapte, o pereche de pantofi — doi dolari. Oamenii ori se îngroasă, ori nu mai au unde să-și înghesuie bunurile. Numărul obezilor peste ocean e îngrijorător de mare. Înfilnești la tot pasul domnișoare de o sută douăzeci de kilograme care tocmai coboară din mașină să cumpere o înghețată mică. Așa, cam de vreun pfund.

Nu contează atît banii cît magazinul ori zona unde-ți faci cumpărăturile.

● Turistul român n-are bani în America nici măcar atunci cînd crede că are. Și, ce-i mai grav, e că de îndată ce se decide să cumpere ceva, descoperă că acel ceva se vinde în altă parte mai ieftin. Diferențele de preț sînt înnebunitoare. Nu vreau să spun că sînt mari; sînt însă suficient de mari ca să regreți că te-ai grăbit. Un borcan cu 200 grame de „Ness” se vinde într-un loc sau într-o zi cu 6,99 dolari, în alt loc sau altă zi cu 3,99 și chiar mai puțin. Eu am cumpărat, cînd zeci de reclame și bătînd magazinele, cu 2,99. E drept că n-am putut să mă bucur prea mult de victorie deoarece am descoperit că există diferențe de calitate nu doar între prețuri. Există și între „Ness”-uri. Am economisit un dolar sau doi și am cheltuit zece ore. Or nici un american nu-i nebun să risipească zece ore ca să economisească doi dolari. Prin lege, nimeni nu are voie să plătească ora de muncă sub cinci dolari.

E clar: în America timpul contează, nu banii.

● Dacă te preocupă praful și igiena, remarci că aici nu există praful. Simți că e ceva care te intrigă, apoi sesizezi că te intrigă absența a ceva. Cred că în engleza atît de originală

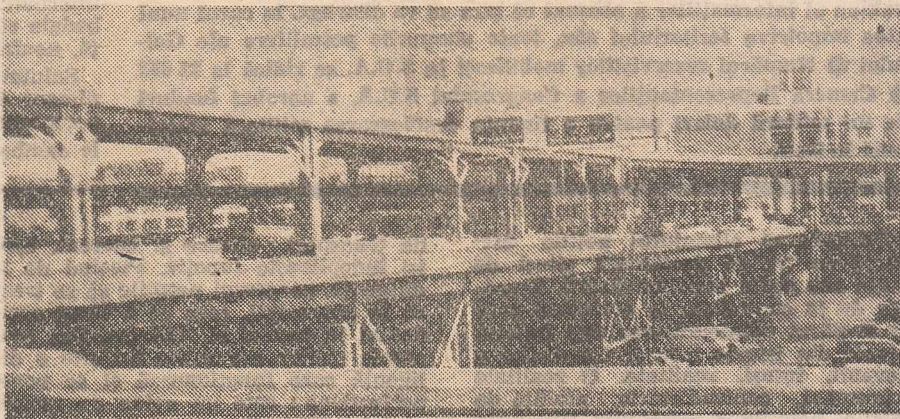
cuițe sau publice) țările socialiste ar fi clădit, desigur, ministere, mausolee, palate sindicale și președinții. În nici un caz băi și wc-uri. De unde atîția bani pentru grupuri sanitare.

Nici nu mai e nevoie să spun că, în America, ce contează e igiena, adică sănătatea omului, nu banii.

● În S.U.A. și Canada nu există prețuri, ci trepte ale prețului. O sticlă de Coca Cola costă nouăzeci și nouă de cenți. (O sticlă de doi litri!) Nu cumperi o marfă costînd un dolar. Cumperi marfă de un dolar. Iar prețul e de nouăzeci și nouă de cenți ca să știe omul că produsul costă, în fapt, nici măcar un dolar. Surpriza — pentru neamericani — te așteaptă la casă. Statul adaugă la preț o taxă de opt procente și ceva la dolar. Plătești, prin urmare, un dolar și opt cenți. Nu peste tot, fiindcă niște genii ale comerțului găsesc soluții în compensație. Ți se returnează, de exemplu, trei cenți în bonuri de valoare, cu condiția să vii să cumperi cu ele în magazinul care le eliberează. Moment în care primești un alt bon de valoare. Am cunoscut oameni care nu fac altceva toată seara decît să vîneze în ziare magazinele unde s-au anunțat reduceri de prețuri și mai cu seamă acele magazine care lichidează întreg stocul. Pe Madison Av. am intrat și eu într-un astfel de „butique” plin pe jos cu etichete rupte și aproape în devalmășie care te chema, printr-un anunț în stare să înmoaie cele mai tari inimi: „Cele mai mici prețuri! Sîntem în lichidare”. Am cumpărat, încîntat de descoperire, un geamantan, ca să-l aflu, peste două zile, mai ieftin cu cinci dolari într-un magazin de pe cealaltă parte a străzii. I-am povestit întîmplarea unui amic. „Treaba cu lichidarea și etichetele rupte, m-a lămurit el, e pentru fraieri. Ei fac asta de vreo douăzeci de ani. Au dat lovitură cu o singură idee”.

E cît se poate de limpede: contează să ai idei. Bani vin singuri.

● În America, toți oamenii au idei. Cînd încep să nu mai înmulțească orice plăta cu o sută, românii simt un soi de pace în suflet, încep să se bucure de viață și se trezesc că au și ei idei care aduc bani. Studenții din S.U.A. se duc vara în Canada la culesul tutunului ca să strîngă bani de taxă. Sau tînd iarba cu cinci dolari ora în ogrăzile fără garduri. Sau servesc în „Mac-Donald”-uri. Cine reușește să uite că în țara sa a fost cineva și o ia cîștit cu munca



vorbită dincolo de ocean nici nu se cunoaște cuvîntul praful. Iar dacă nu se află praful, nici noroaie nu-s. Despre New York se spune că e o metropolă murdară. Mie nu mi s-a părut. Oricum, murdăria e altfel decît în Bucu-rești. O situație în stare să te deprime: pînă și mizeria are calitate. În realitate, New York-ul nu-i o urbe murdară; mai multe milioane de oameni grăbiți încearcă să-l înnece în deșeuri și nu reușesc. Dar New York-ul nu e America. New York-ezii însiși recunosc că trebuie să fie cel puțin tic-nit să vrei să te stabilești în Manhattan. Mai ales că în Manhattan ajungi plătiind doi dolari și jumătate cînd treci podul. Poți să vii și pe un pod fără taxă — există și un pod fără taxă! — însă pierzi aproape un ceas în suvoiul lenes al mașinilor celor care încă nu s-au dumirit că e mai bine să cîștigi un ceas decît doi dolari.

Un șoc și mai mare decît cel produs de absența prafului ți-l prilejuiește curățenia grupurilor sanitare. Cu marmura, oțelul inoxidabil, sticla incasabilă, oglinzile și electricitatea consumate pentru aceste băi și wc-uri (din lo-

de la capăt are o sansă bună să nu se țiească melancolizînd la amintirea vremurilor cînd era cineva. În S.U.A. și Canada munca nu se împarte în nobilă și ignobilă. Munca e doar bine sau prost făcută. Am cunoscut medici și ziariști care au preferat să conducă taxi-ul. Un bun sofer de taxi cîștigă pînă la două sute de dolari pe zi.

Așa, cel puțin se spune. Fiindcă nimeni nu îl întreabă pe taximetrist cît cîștigă pe zi.

E limpede: dolarul e o monedă paradoxală. Cînd discuți despre el te gîndești la concurență, la timp, la igienă, la idei. Poți să te gîndești la orice. La un singur lucru nu ți-e îngăduit să te gîndești și anume la cîștigul zilnic, săptămînal, lunar sau anual al omului cu care conversezi. Și nici să te interesezi de veniturile sale. În America poți greși în mai multe chipuri, dar nu există greșeală mai mare decît să încerci să-ți bagi nasul în afacerile celorlalți. Nu afli nimic și, în plus, rămii fără nas.

TUDOR OCTAVIAN ■

Fotografii de CONSTANTIN DUMITRU ■

Polonia, via Budapesta

Că polonezii îi simpatizează pe români și vor să-i sprijine cu ce pot este în afara oricărei îndoieli. Nu doar din recunoștință (și au polonezii această recunoștință, m-am convins că-i așa la fața locului) pentru modul demn și omenos în care s-au comportat românii, statul român atunci când Polonia a fost desființată, ci și pentru faptul că polonezii au în sine sentimentul dreptății și al onoarei. Dar, după cum este bine știut, mai doarme și Homer citeodată. Astfel, într-un editorial apărut de curind în „Zycie Warszawy”, intitulat „Transilvania — vulcanul Etna al Europei centrale”, autorul susține că puțin a lipsit ca recenta comemorare a 50 de ani de la Diktatul de la Viena să nu ducă la evenimente serioase, în condițiile în care „potrivit unor observatori, o parte a organizațiilor naționaliste românești intenționează să provoace populația maghiară să se pronunțe împotriva românilor care marceau această aniversare. Aceasta ar fi putut fi o eventuală dovadă că ungurii tind spre revizuirea graniței dintre cele două țări. În această situație, cunoșcătorilor problematicii Europei centrale le-a înghețat inima pentru câteva zile”. După ce explică locul maghiarilor în România printre minoritățile naționale, autorul subliniază că ungurii din Transilvania și-au legat speranțele de promisiunile făcute de Front, însă nu au primit ce li s-a promis în ianuarie. „În dialogul cu ungurii — se spune în articol, care este însoțit de o hartă a României în care sint delimitate Transilvania, Crișana și Banatul, iar Timișoara și Mureș apar cu denumirile maghiare —, conducătorii Frontului au revenit tot mai frecvent la stilistica epocii Ceaușescu, la acuzații de «tendințe horthiste și revizioniste». Această împrejurare, ca și poziția ambiguă a autorităților de stat față de incidentele etnice din martie din Transilvania au făcut ca maghiarii să întoarcă spatele Frontului (în alegeri) — și, ulterior, să intre în opoziție”. Mai departe, putem citi: „Lipsa de înțelegere cu partea oficială română, înghețarea dialogului pe linia Budapesta — București, în sfârșit, starea continuă de nesoluționare a numeroaselor probleme puteau genera o oarecare escaladare a cererilor din partea ungărilor. De la cererile de a avea autonomie teritorială pentru teritoriul locuit de minoritatea maghiară până la autonomizarea Transilvaniei ca un tot este doar un pas”. Cu alte cuvinte, românii sint de vină că ungurii cer mereu tot mai mult. În sfârșit, „Zycie Warszawy” remarcă: „În prezent, în legătură cu alegerile pentru autoconducere, situația se acutizează. Experții nu exclud posibilitatea exploziei unei a doua faze a revoluției, de astă dată îndreptată împotriva lui Iliescu și a tovarășilor săi din Frontul Salvării Naționale. Aceasta ar duce la un război civil”.

Am dat aceste rezumate și citate pentru ca lectorul să se convingă că Varșovia se uită spre București — cel puțin la nivelul presei menționate — prin ochelari ungurești. Toate cele de mai sus oglindesc poziția budapesteană și UDMR-istă cu privire la politica românească și la situația din România în momentul de față. Simplă coincidență? Scăpare din vedere? Lipsa unor mijloace adecvate de informare? Greu de spus. Totuși, ce-ar fi dacă presa poloneză și-ar culege informațiile despre România direct din România, și nu prin intermediul Ungariei? S-ar pune astfel capăt multor inadvertențe, iar ziariștii polonezi ar dovedi că se respectă.

ION D. GOIA ■

● **SITUAȚIA DIN GOLF** ● Președintele Irakului, Saddam Hussein, a avertizat poporul irakian să se pregătească de război. Ministrul irakian al informațiilor a afirmat că țara sa va distruge, în cazul unui atac împotriva teritoriului său, toate cimpurile petrolifere ale Golfului. ● Numărul rezerviștilor mobilizați în S.U.A. se ridică la 21 653. ● Camera Reprezentanților a Congresului S.U.A. a aprobat fonduri de un miliard dolari pentru a finanța desfășurarea militară americană în Golf.

Schimbarea climatului politic european nu se desfășoară cituși de puțin sub zodia imprimăvărării. Trecearea de la capitalism la socialism care ar fi părut odinioară, cea mai fericită utopie din istoria tuturor timpurilor a devenit, totuși, realitate. O realitate friguroasă, contradictorie, pîndită de furtuni bănuite și nebănuite. Procesele care își croiesc azi măști în această zonă a lumii se află la ordinea zilei a Europei dar și a lumii pentru că de ce se întâmplă aici depinde soarta restului atlasului. Deocamdată factorul prevalent este suspansul. Va reuși sau nu va reuși reforma? Și dacă da, în cât timp și cu ce costuri nu atât economice ci politice și morale? Jean François Revel, eminent analist al actualității din ultimele decenii notează în „Le Point”: „În țările comuniste, schimbarea nu se sprijină decât pe un spectru. Nu toate au norocul, ca Germania de est, să conțene pe un geamăn miliardar, gata să-și transforme fratele censelor în gentleman prezentabil. De altfel, comparațiile cu reformele și dezvoltările normale sint false. Pentru că situația din care trebuie să iasă nu este vreo economie defectuoasă sau săracă, ci absența economiei. Livezile franceze sub Francisc I produceau o cantitate de pere pe care horticultura sovietică este incapabilă s-o furnizeze.

O diligență trasă de cai nu este desigur atât de rapidă ca un autobuz sau un avion. Dar, ea însăși este un mijloc

de transport eficient și coerent, care își îndeplinește funcția. Plecînd de la diligență, progresul permite să se treacă la automobil, ceea ce a făcut occidentul în secolul al XIX-lea. Dar economia țărilor comuniste nu este o diligență care funcționează și se poate perfecționa: este un avion cu reacție care s-a prăbușit, un autobuz intrat în pană pentru veșnicie, și care nu poate

fi nici măcar remorcat de cai pentru că aceștia au nevoie de hrană care nu mai poate fi asigurată”.

Această schită de situație are toate accentele necesare pentru a se înțelege care este punctul real în care se află căderea liberă a jumătății noastre de continent. Pentru a realiza cât este de mare viteza acestei căderi este necesar să ne uităm spre est. Din nou spre est dar în cu totul alt scop decât în ultimele decenii: pentru a remarcă nu cum comunismul glorios urmează socialismului aflat la remorca tuturor experiențelor păguboase, ci cum socialismul falimentar năpârlește pentru a deveni orice numai comunism nu... Tensiunea economică este, în „țara sovietelor” dublată și potențată de tensiunea politică, de un război cînd tăcut, cînd fra-

panț izbucnit la scenă deschisă. „L'Espresso” remarcă: „Căderea unui imperiu nu survine niciodată fără dureri. Actuala punere în discuție a însăși unității U.R.S.S.-ului și profunda criză economică a produs un cocktail nociv. Se pune problema transformării și lichidării Partidului-Staț și legat de aceasta, chiar soarta lui Gorbaciov.

U.R.S.S.-ul pe care azi învățăm să-l

Planeta albastră

cunoaștem este dominat de trei grupuri — și nu este inexact să vorbim de trei partide — bine delimitate și înrădăcinate în societate. La dreapta găsim o stranie și eterogenă alianță între conservatori, patrioți, slavofili, iubitori ai ordinii, membri ai nomenclaturii vechi și noi. La centru — pe „reformiști”, în cap cu un Gorbaciov nehotărît între două alternative: să se așeze în fruntea unei republici puternice prezidențiale, sau să devină liderul unui partid de tip social-democrat. În sfârșit, la stînga, pe toți cei care nu cred în soluții miraculoase și se luptă pur și simplu pentru un sistem pluripartit”. La capătul acestor trînte între clanuri și armate de roboți se află scenariul de dezvoltare ideală încă neclarificat și avînd structuri divergente în funcție

Feseniiștii de la Pnom Penh

Nu-i deloc sigur că pe europeni, și deci și pe români, îi macină și-i frămîntă la culme în momentul de față problema cambodgiană, cum mai stau acolo lucrurile și ce s-a întîmplat în ultimul timp. Îmi aduc aminte cum, în urmă cu un număr de ani, presa din țările socialiste frățești scria zi de zi despre situația din Laos, cite împuscături se mai auziseră în ultimele 24 de ore, dar nu sufla un cuvînt despre ce se întîmpla la ea acasă. Nu vrem să facem acum la fel. Totuși, reglementarea conflictului cambodgian constituind una din problemele internaționale la ordinea zilei, merită să discutăm despre ea.

După o îndelungată și dificilă pregătire diplomatică, nu de mult a avut loc la Jakarta o întîlnire la care au luat parte cele patru fracțiuni cambodgiene: guvernul de la Pnom Penh, gruparea lui Norodom Sianuk, khmerii roșii, care îl au drept lider pe Khieu Samphan, și „forțele naționaliste” ale fostului premier Son Sann. Se știe că aceste fracțiuni, dintre care ultimele trei reprezintă opoziția, s-au reunit în august 1989, împreună cu cei cinci membri permanenți ai Consiliului de Securitate al O.N.U., cu cele șase țări necomuniste membre ale ASEAN, cu Vietnamul, Laosul, Japonia și Australia, la Conferința de la Paris în problema cambodgiană. Conferința n-a putut atunci să pună capăt conflictului, însă în prezent, după Jakarta, se speră că ea va fi convocată din nou. Și aceasta pentru că la reuniunea din capitala indoneziană părțile au căzut de acord asupra unui plan de pace (propus de SUA, URSS, China, Marea Britanie și Franța), care prevede un rol important jucat de Națiunile Unite și constituirea unui Consiliu Național Suprem (CNS), ce va simboliza suveranitatea Cambodgiei într-o perioadă de tranziție, pînă la alegerile generale care se vor desfășura sub supravegherea O.N.U. Planul mai cuprinde apărarea drepturilor omului și garanții internaționale prin care Cambodgia să fie o țară nealinată, neutră și democratică.

Salutată în lume ca un eveniment dătător de speranțe, acceptarea de către fracțiunile cambodgiene a planului de

pace propus de marile puteri nu duce totuși la dispariția tuturor semnelor de întrebare. Pentru cambodgieni, chestiunea de competență rămîne în continuare cum să scape și de pericolul revenirii la putere a khmerilor roșii, și de dominația vietnameză (care s-a exercitat timp de 12 ani prin intermediul guvernului de la Pnom Penh). Însă Hanouiu vrea să-și mențină poziția pe care o are în prezent în această regiune a Asiei de sud-est și a utilizat în acest scop toate mijloacele, dar mai ales agitarea pericolului pe care îl reprezintă khmerii roșii. Pe această linie, Vietnamul a insistat și a obținut ca în viitorul C.N.S., care avea 12 membri, guvernul de la Pnom Penh să dețină jumătate din locuri, să aibă, adică, 6 reprezentanți, iar celelalte trei grupări, ce alcătuiesc opoziția, să dețină celelalte 6 locuri, fiecare cite 2. Deci, Pnom Penhul și-a însușit partea leului. Unde am mai întîlnit noi situația asta? A, da, chiar aici, la București: în fostul Comitet Provizoriu de Uniune Națională, F.S.N.-ul nostru își rezervase tot 50 la sută din locuri. Iată că își are și Cambodgia feseniiștii ei.

Dar ce urmări poate avea partea leului (în C.N.S.) în

favoarea Pnom Penhului? Foarte importante. Istoria a dovedit că un regim marionetă poate avea o viață foarte lungă, chiar după retragerea trupelor străine, dacă în prealabil se creează mecanisme de putere bine puse la punct. Este, de exemplu, cazul Afganistanului. Mai mult chiar, este posibilă supraviețuirea unor regimuri marionetă chiar și după ce sponsorii și-au întors fața de la ele (Albania, Cuba, Coreea de Nord). Pentru zona de care ne ocupăm, cea mai mare nenorocire (excluzînd, firește, acapararea din nou a puterii de către khmerii roșii) ar fi afganistanizarea Cambodgiei. „Poziția de forță pe care se situează regimul de la Pnom Penh după crearea C.N.S. — a apreciat un diplomat de la Hanouiu —, în cadrul căruia va dispune de jumătate din locuri constituie un atu pentru Vietnam într-o reglementare definitivă a problemei”. Așa să fie, oare? Nu cred, pentru că o reglementare care să consfințească dominația unei alte țări, în cazul de față a Vietnamului, nu are în zilele noastre absolut nici o șansă să devină definitivă.

ION D. GOIA ■



La Moscova a avut loc, de curind, un miting antiguvernamental la care au participat 50 000 persoane. Demonstrații și-au manifestat lipsa de încredere în guvernul sovietic actual. Participanții s-au îndreptat spre centrul orașului purtînd pancarte pe care scria: „Guvernul sovietic trebuie să demisioneze”.

de școala de gîndire a fiecărei tabere. Polonia, primul poligon de încercare al noului val capitalist în Europa de est, nu este nici azi scutită de nelămuriri și controverse. „Le Point” pune punctul pe i: „Nici un guvern comunist nu ar fi îndrăznit să ceară atîtea sacrificii populației. În timpuri normale, polonezii ar fi ieșit deja în stradă” — este o opinie des repetată la Varșovia. Desigur, planul profesorului Laszek Balcerowicz, specialist în economie, care a trecut prin Statele Unite înainte de a ajunge vice prim-ministru este dur. Dar eficient. Inflația, care galopa în ritmul de 2000% pe an în trimestrul al doilea al lui 1989, a scăzut: 78% în ianuarie, 0,5% în mai. Zlotul a devenit, după o devalorizare spectaculoasă, singura monedă din țările din estul Europei larg convertibilă. Comerțul exterior a ajuns, în mod miraculos, excedentar. Bugetul națiunii, supus unor lovituri puternice (subvențiile nu mai constituie decât 10% față de 39% anul trecut), este și el excedentar.

Laszek Balcerowicz, autorul acestui revoluții, vorbește fără înconjur: „Împreună cu Fondul Monetar Internațional ne-am gîndit că măsurile progresive ar fi ineficiente. Era nevoie de un program de șoc”.

Poate fi importat șocul polonez cu rezultate terapeutice sigure și în restul Europei de est? Depinde de libertatea fiecăruia de a-l experimenta...

RADU BUDEANU ■

CUPA U.E.F.A.

Măslinii s-au veștejit în minutul 88

Preziua meciului. Datorită unor mărunte formalități, cursa charter întârzie o jumătate de oră. Puțină nervozitate. În avion, băieții își revin încet-încet la buna-dispoziție, fac glume. Sorin Cirtu nu se avintă în pronosticuri. Spune doar atât: o să ne calificăm în turul doi. Până una-alta, aterizăm cu bine. Gazdele ne primesc ospitalier, cu prietenie. Sintem cazați la hotel Tirana, în inima orașului de la poalele masivului Dajti. Dacă seamănă cu Craiova? Nu, nu prea seamănă. Seara se pornește o ploaie care amenință să fie de durată. Ne temem de vreme rea. Nu și de prieteni. Marcel Popescu le transmite băieților urările primite de la Gică, prin telefon, de la Eindhoven. Dimineata, ni se confirmă temerile. Cer acoperit de nori plumburii și ceață, să o tai cu cuțitul. Sustinătorii lui Partizani ne-au detectat: ne arată două degete ridicate, semn a două „boabe”. În poarta noastră. Primim și noi întăriți: atât personalul ambasadei române, cât și echipajul navei „Panciu”, aflat în Albania, se vor afla în tribune pentru a încuraja Universitatea. Spre prînz, soarele apare strălucitor, alungind norii. Rumorarea „asului” crește brusc concentrându-se în tribunele stadionului național „Qemal Stafa”. Olteneii în alb-albastru, albanezii în roșu. Michel Vautrot la mijloc, cu grația unui balerin în negru, gata să scoată înspăimîntătoarele-i cartonașe. Primele 7 minute sînt de naționalitate albaneză. Noroc că

nu se concretizează pe tabela de marcaj, noroc cu un Prunea de zile mari și de ingerul său păzitor Săndoi. Ies și olteneii pe contraatac tăindu-le tribunelor răsufierea. Două suturi-bombă autograf Săndoi, apoi o imensă ratare a lui Neagoe, acolo unde îi place păianjenului să teasă... „Partizani” dau dovadă de o bună pregătire fizică și tactică, dar și de subtile tehnici... jiu-jitsu. Ai noștri se lasă, încet-încet, pradă unui joc de uzură, pierzându-și parcă imaginația și eficacitatea în atac, făcînd greșeli în apărare. Ultimele 15 minute ale primei reprize sînt un adevărat infern pentru poarta noastră, dar băieții rezistă. După pauză jocul se echilibrează, faze periculoase se succed cu repeziciune la ambele porți, se joacă fără menajamente. În min. 68, Ocelli „sufliă” de pe linia porții un gol gata făcut, la lobul lui Ciurea peste portar. Aflat pe aproape, Mircea Rădulescu murmură: „acum le dăm gol”. La cîteva secunde numai, (era min. 83), Ciurea driblează un apărător, sutează într-un altul — din care mingea îi revine — și, cu un sut violent, scutură plasa porții albaneze, veștejind măslinii de pe coastele Adriaticei. Suporterii echipei Partizani se ridică deja și părăsesc întunecați stadionul. Ne pare rău pentru mîhnirea lor, dar bucuria noastră e prea mare. Sînt suficiente semne, că, în Banie, va fi o toamnă bogată.

PAUL VINICIUS ■

tico 4 și Politehnica 5, dar asta dacă am considera cele două competiții de forțe egale, ceea ce nu e cazul. S-a văzut încă o dată mîna fie profesionist a lui Costică Rădulescu, care, pe unde a lucrat, a făcut treabă bună. De asemenea, fructuoasă colaborare cu secundul său, Ion Buzoianu, se simte nu numai în joc ci și în atmosfera din lot. Politehnica este, deopotrivă, o echipă bine pregătită și ambițioasă, o echipă care vrea, o echipă cu mentalitate de învingător. Adică exact ceea ce reproșăm veșnic jucătorilor noștri. Studenții au început meciul fără trac, au atacat în majoritatea timpului și scorul pare prea mic, mult prea mic față de cît s-a ratat. Un gol în plus era mai aproape de adevărul meciului și, desigur, mai liniștitor. Ne-au plăcut: Jipa, Varga (însă, dacă nu va fi recuperat, nu vedem cum se poate descurca Costică Rădu-

lescu la Madrid), Bungău, Vlaicu (cu faze de mare spectacol în repriza a doua), Roșenblum și Timofte II (care, nu peste mult vreme, sintem siguri, va fi chemat la națională). În ciuda celor afirmate de președintele clubului madrilen, dl. Jesus Gill (realmente impresionat de forța atacului timișorean) că dacă în retur echipa sa va mai „asista” la sarjele înaintașilor români, calificarea nu le va suride. Costică Rădulescu știe că problema sa numărul 1 este Futre. Portughezul s-a dovedit în cîteva situații senzațional. Are viteză, driblează tot și creează panică. Dacă antrenorul Rădulescu are vreo soluție pentru inepuizabilul Futre, Politehnica va fi, credem, calificată. Oricum, noi mergem pe intuiția lui și sperăm ca Poli să repete performanța din 1990.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

La un pas de fericire

„S-ar fi putut afla echipa Petrolul Ploiești după disputarea primei manșe din cadrul Cupei UEFA cu Anderlecht, pe stadionul Constant Vanden Stock din Bruxelles, dacă:

1. în min. 85, arbitrul de centru, spaniolul Soriano Aladren, (sensibilizat cumva de acordurile de „Ole, torero” intonate de fanfara, „la la Scornicesti”, din galeria gazdelor, aflată în cea de a doua repriză în spatele porții ploieștenilor) nu ar fi dictat penalty pentru un hent văzut numai de el la o intervenție regulamentară, cu pieptul, a lui Gri-

gore; corect, tușierul de pe partea respectivă a arătat corner; Niliș transformă lovitură și rezultatul devine 2-0 pentru gazde.

2. în min. 17, Dudan, (scorul era încă alb), nu ar fi ratat, la un splendid contraatac, la o situație de singur cu portarul, care i-a ieșit în întîmpinare la 12-13 m, reușind să-l blocheze.

3. Petrolul ar fi înseris un gol, care stim cît valorează în deplasare, și ar fi îndrăznit mai mult în atac pe parcursul partidei.

Deci, Petrolul s-a aflat față în față cu echipa celebrului și

puternicului club Anderlecht, ca urmare a situării pe locul 4 în campionatul trecut. Vorbind în cunoștință de cauză (după vizionarea partidelor de campionat — 1-1 cu F.C.M. Progresul Brăila, acasă, și 0-3 cu Politehnica, la Timișoara, și a jocului de antrenament cu Selecționata națională de tineret) nu ne puteam aștepta la prea multe lucruri bune, ba dimpotrivă. O surpriză plăcută a constituit-o replica de la egal la egal a jucătorilor români în fața celor belgieni, care, de altfel, nici ei nu mai reprezintă în sezonul actual chiar o mare forță, dar au totuși de partea lor tradiția, experiența internațională (cum ar fi De Wilde, Rutjes, De Wolf, Degryse, Niliș, plus olandezul Kooiman și zambianul Musonda). Sigur că gazdele au atacat mai mult, au avut unele ocazii, însă apărarea oaspetilor și în special portarul Liliac au avut intervenții spectaculoase, reușind să păstreze tabela imaculată pînă la pauză. Cu tot golul, primit în min. 53, speranțele într-un rezultat bun nu erau spulberate, după cum nu sînt nici acum, după „Intervenția” arbitrului, menționată la începutul articolului. Oricum, nu a fost un Waterloo al fotbalului nostru, ci, așa cum anticipam în numărul precedent al revistei, o comportare onorabilă a jucătorilor noștri, care au fost și aplaudați pe parcursul partidei de un public obiectiv. Acum, pentru manșa a doua, a fost luat pulsul echipei belgiene, s-au depistat punctele sale slabe și, printr-o pregătire atentă și conștiințioasă, cu încredere în forțele lor, avînd și suportul publicului, jucătorii petroliști pot face o figură frumoasă, sperînd chiar într-o calificare de senzație.

POMPILIU
LAURENȚIU DUMITRESCU ■

POLI se poate califica în turul II

■ Iată un 2-0 care anunță, fără îndoielă, o viitoare foarte bună echipă în fotbalul românesc. O echipă serioasă, de meseriași, un unsprezece competitiv, pe care se poate conta. După zece ani de la golul lui Păltinșan, ce scotea din cursă celebra Celtic, timișoreni aspiră din nou la o fază superioară a unei cupe

europene uluind un adversar care, potrivit declarațiilor făcute înainte de meci, acceptau cel mult un scor egal. Și nici nu era de mirare: Atletico deține opt titluri de campioană și a cucerit de șase ori cupa. Sigur, o notă de echilibru o putea da locul pe care cele două echipe îl ocupă azi în campionatul național, Atle-

Atentat cu șuturi al lui Minea I la Belfast

(Urmare din pag. 16)

mingea, uitînd de următoarele 40 de minute. A existat și o timorare a băieților în fața vîntului care la antrenamente le cam deturnase pasele. Meciul a fost ca vremea: cînd cu soare, cînd cu furtună. A urmat perioada mai bună a irlandezilor. Dar finalul ne-a aflat într-o fază prelungită de atac cînd blestemata de min-

ge a refuzat să scuture plasa.

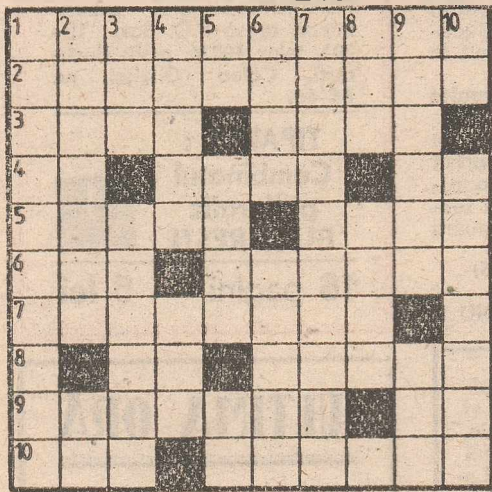
— Poate o strecoară în poartă la București Marian Poda.

— Talentatul vîrf se pregătește cu noi și nici nu concepe să joace altundeva decît în Ghencea. Dar veștează încă pe tusă. Joaca de-a v-ati ascunselea cu Poda e păgubitoare și pentru națională și trebuie să capete urgent o rezolvare.



Minea I a muncit mult la Belfast

VERNISAJ



ORIZONTAL: 1) Interogatoriu consemnat în scris. 2) Aflată într-o mare încercătură. 3) Precede o săritură... la bătaie — Grămadă neorganizată. 4) Liște de baltă! — Peisaj rustic în care predomină verdele crud — Un capăt de apă. 5) Condiții fundamentale (sg.) — O cămaruță... pe lângă o cameră. 6) Fenomenul de respingere (pl.) — Metodă de a-ți face noi cunoștințe. 7) Primă lunară. 8) Studii medii! — Pompă specială

pentru irigații. 9) Reușit la scris — La mare în larg! 10) Cel de la instalații! — Marchează după o pătrundere în adîncime (pl.).

VERTICAL: 1) Act de cumpărare. 2) Gen de greutate folosită de sportivi la aruncări — Vilă centrală în Brăila! 3) Stil de epocă — O frîntură de ceas. 4) Merg pe zăpadă cu tălpile goale — Rezultatele unui tratament la băi. 5) Un tub gol! — În-cadrată în serviciu la Vatican — Curs la Universitate! 6) Bază hipică — Reușit la proba de selecție. 7) Valoare de întrebuintare. 8) Unul care nu face chiar nimic — Sămînțe de dovleac. 9) Amor... la prima vedere (pl.) — Canal natural de alimentare. 10) Ieșirea din gară la Oradea! — Acțiune inițiată pentru recuperarea pierderilor.

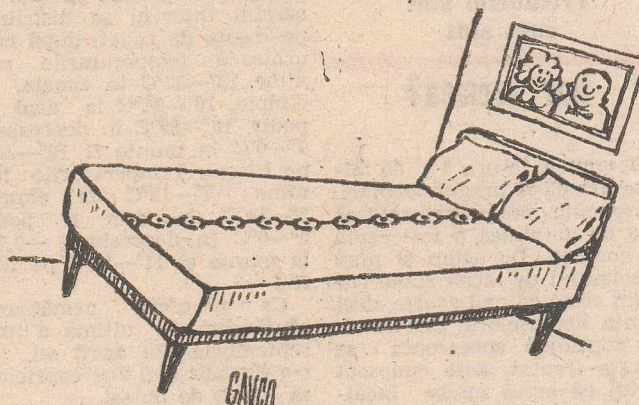
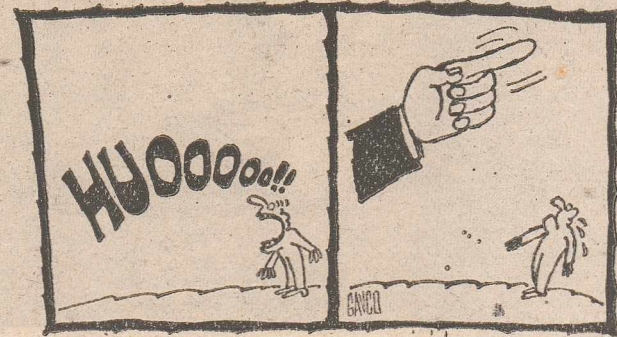
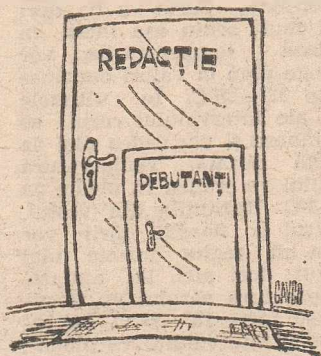
Dictionar: MISĂ.

Gheorghe IONESCU — Iași
Cercul rebusist „Orizont”

UMOR

După doi vînători alergia un leu.
— Să ne urcăm într-un copac. Nu putem fugi mai repede ca el.
— Știu. Eu vreau doar să fug mai repede ca tine.

— Mămicio, de ce sînt roșiile albastre?
— Pentru că sînt încă verzi, Puiule.



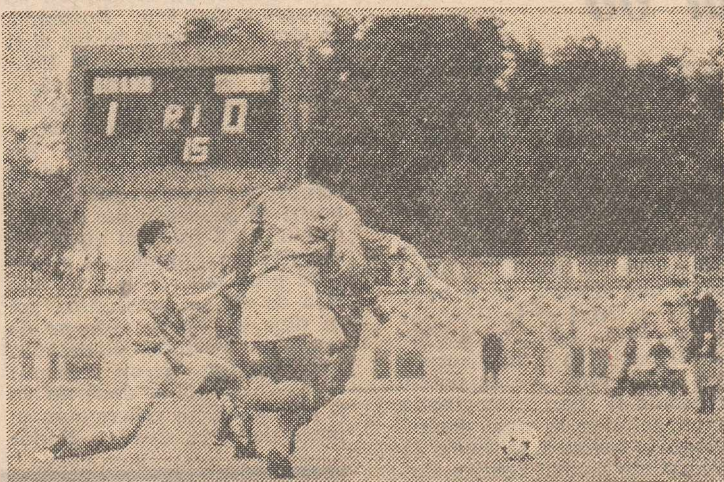
DE CINCI ORI FOTBAL!

CUPA CAMPIONILOR EUROPENI

0 poliță plătită irlandezilor

■ Irlandezii ar trebui să a-
prindă o luminare patronului-
sfânt Patrick pentru că au ple-
cat acasă cu bagajul mai greu
doar cu 4 goluri. A fost un
meci de-a soarecele și pisica
și-și puteau încălca autobio-
grafia cu un scor din acelea
la care se pierde și echipa-
mentul. Cel puțin, în prima
repriză, s-au mărginit să ridi-
ce doar o redută din 10 tru-
puri în fața portarului. Chi-
nuindu-se să-i împiedice pe
dinamoviști să joace fotbal.
Spre lauda lor, însă, aceștia
au deschis de 3 ori lacătul ir-
landez printr-un joc fantezist
și aerisit. După pauză, însă
Timofte et comp. parcă au ui-
tat raidurile de knock-out și
au acceptat lupta la baionetă
cu irlandezii. Scorul a stat pe
loc și ei puteau face rost de
niscaiva trimiteri la ortopedie.
Oricum golul lui Cheregi a
făcut ca lecția de fotbal dina-
movistă să se încheie în for-
tissimo. ■ Analist lucid, vice-
președintele Florin Cheran
spune: „Nu-i de coala să des-
faci o apărare distructivă și
aglomerată. Am reușit prin
învăluiri în viteză, un-doiuri,
driblinguri fine. Apoi a apărut
acel sindrom al fotbalului ro-
mânesc de slăbire a concen-
trării, de joc la relanti”. ■
Picioarele lui Dobos parcă au
fost „tunurile din Navarone”.
La golul din minutul 3, porta-

rul Devlin a auzit doar șue-
ratul torpilei lui de la 25 m.
„Acum, pe postul de mijloc
de acoperire, pot să-mi potole-
sc setea de șuturi de la dis-
tanță”. ■ Ca de obicei, Mateuț
a fost omul bun la toate, pre-
zent peste tot. Gheata lui de
aur și-a redescoperit bombeul
dinamită. Înscris meci de
meci, în afara finalizării de la
3:0, tot el se află și în spatele
golului semnat de Damaschin.
Prin șutul violent abia respins
de portar în careul mic. ■ Ini-
mosul președinte de club Ma-
rin Gostin e fericit: „A în-
ceput să miroasă a primăvară
europeană. Dar asta cu con-
diția unei munci ridicată la
puterea a doua și cu puțină
șansă a sortilor, poate ne
gătim și cu un stadion
mărit, cu „copertină”, Gigi
Mulescu, care a migălit
demult acest 4:0 la antrena-
mente: „În continuare, prefer
echipe latine, sau chiar nem-
tești. Stilul englezesc e inco-
mod”. ■ Solistul showurilor
de tehnică s-a anumit Timof-
te. O fentă care l-a trimis pe
Fleming după țigări, o minge
printre picioarele lui Kelch și
apoi un vals de driblinguri în
careu, pe o suprafață cit o
carte de joc. Este numai una
din secvențele cu care Timof-
te a hărțuit apărarea adver-
să, intrată mai mereu în alar-
mă de gradul zero. Dacă s-ar



puncta și pasele de gol, nume-
le lui ar fi notat de două ori ■
Cel mai periculos adversar al
lui Răduț nu a fost O'Driscoll
ci o gripă. Deși s-a încălzit cu
un polidin a evoluat iarăși ca
un vulpoi al gazonului. „La
Dublin vom juca mai bine. Iar
pe mine mă vor înțelni des în
jumătatea lor de teren”. ■ In-
trat într-un moment de lince-
zeală, Cheregi a înviorat ata-
cul: „E primul meu gol pen-
tru Dinamo. Este ca o vitami-

nă pentru mine în perioada
de acomodare”. ■ Irlandezii
afirmă că totuși nu s-au în-
depărtat de calificare. Însă
după un 0-4 noi n-am prea
înțelnit miracol cu crampoa-
ne. Cum cei de la St. Patrick
Athletic sînt atletici, dar nu
chiar sfinți, credem că prin-
cipala grijă a dinamoviștilor
e să-și ferească tibiile.

FLORIN CONDURĂTEANU ■
Fotografii de **SORIN MOISE ■**

CUPA CUPELOR

Atentat cu șuturi al lui Minea I la Belfast

— Costică Ștefănescu, ne
așteptăm să învingeți la Bel-
fast.

— Sincer să fiu, și eu cre-
deam în victoria noastră. Op-
timismul meu se baza pe ci-
teva argumente în mina Stele-
i: valoare de ansamblu și
capacitate tehnico-tactică su-
perioare, un plus de experi-
riență internațională. Stelistii,
analizați comparativ pe pos-
turi, sînt cu o clasă peste
nord-irlandezi. Astfel că atu-
rile de forță și detentă ale
acestora se contracarau prin
driblingurile și țesătura noas-
tră de pase. N-am reușit să
cîștigăm datorită unui joc sub
posibilități.

— De peste două ore anali-
zați jocul pe casetă.

— Băieții și-au descoperit
singuri erorile, au recunoscut
că nu au prins o zi prea gro-
zavă. S-a gresit și la construc-
ție iar ocaziile favorabile au
fost prea ușor irosite. Lazăr a
nimerit bara iar Ilie Dumitrescu,
în loc să paseze lui

Minea I bine plasat, a încercat
un sut spectaculos din în-
toarcere. Marcajul a schiopă-
tat, adversarii reușind multe
baloane aeriene. Golul irlan-
dezilor, apărut la o bilă înaltă
în lant, probează aceste ca-
rente. O evoluție doar de nota
6. Cu o bonificație în plus
pentru Minea I. Dan Petrescu

și Ungureanu. De altfel Minea
I s-a remarcat printr-un ser-
viciu bun și prin demarșuri
violente. Cîteva șuturi ghiulea
pornite din piciorul lui abia au
putut fi respinse de portar. Și
golul i se datorează. Pătrun-
derea lui de simplon în careu
nu a fost oprită decît prin
fault.

— Deși această exigență a
ta stă la baza succeselor în
reconstruirea unei noi Stele,
de data asta este prea sever.
Remiza de la Belfast, cu gol
înscris în deplasare, înseamnă
un pas decisiv în turul doi.

— Mai mult ca sigur cali-
ficarea e a noastră. Cu o pre-
gătire atentă și cu o strategie
adecvată, pe care o am deja
în cap, putem cîștiga returul.

— Chiar atîta circumspec-
ție!

— E mai inteligent așa. To-
tusi am o liniste în suflet
privind victoria de la Bucu-
rești. Dar să nu mă spuneti la
nimeni.

— Ți-a alergat de multe
ori pulsul la Belfast?

— Puteam cîștiga, dar și
pierde. În prima repriză
ne-am aflat autoritar la pu-
ntru. Dar la 1:0 în loc să for-
tăm, am început să plîmbăm

(Continuare în pag. 15)

FLORIN CONDURĂTEANU ■



Vremurile sînt cum sînt

Dar vremea?

Duminică, la ora 8 și 55 mi-
nute am pășit pragul toamnei.
Astronomii ne-au asigurat că
ziua de duminică a fost egală
cu noaptea. De acum și pînă
la solstițiul de iarnă zilele vor
fi din ce în ce mai scurte, deci
durata de insolație mai mică,
iar suprafața subiacentă se
răcește treptat. Este cunoscut
faptul că aerul nu se încăl-
zește direct de la soare, ci in-
direct, prin intermediul su-

prafeței terestre.

Regimul termic normal al
acestui interval se distribuie
pe trepte de relief, după cum
urmează: temperaturile ma-
xime 18°-23°C în zonele de
cîmpie, 16°-22°C la deal și
podis, 16°-20°C în depresiuni,
4°-6°C la munte și 19°-20°C
pe litoral. Temperaturile mi-
nime: 7°-12°C la cîmpie,
5°-19°C la deal și podis,
2°-6°C în depresiuni, -3,1°C
la munte și 11°-12°C pe lito-
ral.

Ce ne oferă următoarea
săptămînă — ultima a lunii
septembrie din acest an, ce
s-a dovedit a fi mai capricioa-
să decît de obicei.

Zonele din sudul țării vor
beneficia încă 3-4 zile de o

vreme frumoasă de toamnă
dar mai rece decît în zilele
anterioare. Cerul va fi deci
mai mult senin așa încît la
amiază temperaturile vor
ajunge pînă la valori cuprinse
între 22°-28°C. În ultimele
zile ale intervalului cerul se
va innora și vor cădea ploi de
scurtă durată. Temperatura
aerului va scădea în medie cu
2°-4°C. Regiunile din vestul,
centrul și nordul țării vor
avea un regim termic mai
scăzut, deci aici, la amiază,
temperatura aerului va fi cu-
prinsă între 16°-23°C. La în-
ceputul intervalului va ploua;
după aceea cerul va fi varia-
bil iar ploile izolate. În ulti-
mele zile se așteaptă o răcire
a vremii, ce se va simți mai

ales la valorile minime. Dimi-
nețile vor fi deci răcoroase și
își vor face apariția brumele.
De asemenea, temporar mai
ales în Moldova va ploua. La
munte, la peste 1800 m pre-
cipitațiile pot fi și sub formă
de lapoviță și ninsoare.

Litoralul va avea o vreme
frumoasă și caldă în primele
zile, cînd cerul va fi degajat.
La amiază temperatura aeru-
lui va ajunge la valori de
23°-25°C. Ultimele zile ale
intervalului (30 septembrie —
2 octombrie) vor marca o ră-
cire a vremii, cerul va fi no-
ros și temporar va ploua.

Deci, turiștilor aflați în con-
cediu, toamna le oferă în dar
cîteva zile frumoase.

OTILIA DIACONU ■

Flacăra

EDITURA
„PRESA LIBERĂ”

Stan Pelteacu
Ion Ciucescu

REDACȚIA

REDACTOR ȘEF

George Arion

Redactori șefi adjuncți:

Constantin Dumitru

Ion D. Goia

Secretar general de redacție:

Oprea Georgescu.

■ PUBLICIȘTI COMENTA-

TORI (2569): Dumitru Con-

stantinescu, Roxana Paicu

Manolescu, Horia Pătrașcu.

■ ANCHETĂ - REPORTAJ

(2600, 2542): Dorin Sălăjan,

Pașcu Balaci, Petre Barbu,

Radu Ciobotea, Cristian Pa-

vel, Mihai Stănescu.

■ DREPTURILE OMULUI

(2559): Dorin Gherghinescu,

Mihail Gălățanu, Liana Ta-

tos, Paul Viniciu, Reghina

Vărvici.

■ CULTURĂ-ÎNVAȚĂMÎNT

(2569): Ion Zubașcu, Sorina

Man, Margareta Mureșan.

■ FOTOREPORTAJ (2528):

Paul Agarici, Gabriel Bugnar,

Sorin Moise, Elena Ghera,

Gig Motoianu.

■ SECRETARIAT TEHNIC

DE REDACȚIE (2123, 1453,

2072): Mircea Popp, Maria

Bărbulescu, Pompiliu Dumitrescu,

Sevghin Omer, Sma-

randa Petrea, Cornel Speria-

tu, Angela Ștefănescu, arh.

Adrian Petrescu.

■ SECRETARIAT (2002,

2558): Constanța Balaban,

Mihaela Moroșanu, Eugenia

Vasile.

FLACĂRA BIS

Secretar general de redacție

Răzvan Bărbulescu (2128)

Liviu Timbus (2128), Aure-

lia Boriga, Florin Condură-

țeanu (1700).

REBUS

Redactor șef adjuncț

Tudor Octavian (1457)

Adrian Mitu, Alexandru

Păsărin, Alexandru Păler,

Elena Grecescu, Bogdan

Vlad, Aurel Ștefan Alexan-

drescu, Simona Simzianu

(2036).

Adresa redacției și admi-

nistrației: București, Piața

Presii Libere nr. 1 cod 71311.

Telefoane: 17 60 10, 17 60 20

(cu interioarele trecute în

paranteze de mai sus); se-

cretariat redactor șef: 2002;

redactor șef adjuncț: 2558

(C. Dumitru), 2560 (I. D.

Goia); secretar general de

redacție: 2143; public re-

lation: 2600.

Cititorii din străinătate se

pot abona prin ROMPRES-

FILATELIA. Sectorul export-

import presă P.O. Box, 12-

201, telex 10876, prsfir Bucu-

rești, Calea Griviței nr.

64-66.

TIPARUL:

Combinatul
poligrafic
BUCUREȘTI



16 pagini — 5 lei

ULTIMA ORĂ

Mai bine
Micul dejun
la Cina
decît la T.V.